

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1999. ÁPRILIS

HÚSVÉT

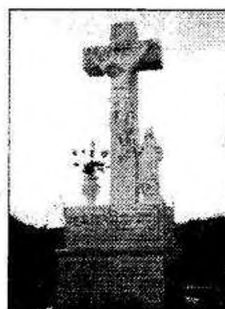
.....Te úgy akartad, hogy az ember üdvösségét a keresztra hozza
meg, hogy ahonnan a halál származott,
onnan támadjon az élet: a bűn fáján győztes sátánt
a keresztfáján győztes le Urunk Jézus Krisztus.”

(Új Magyar Miskönyv: Prefúció a Szent Keresztről)

Krisztus keresztfeszítését számos útmenti feszület jelzi a faluban.

A legrégebbi (bal oldali kép) egy 1881-ből való fakereszt, a
legújabbat (jobb oldali kép) a Zsámboki úton tavaly szentelték.

A kereszthalált követő feltámadás a kereszténység
legnagyobb ünnepe. Erre emlékeztünk április elején.

FOTÓK: Tordai László

SZÍV ÉS HANG:

MACZKÓ

MÁRIA

1999. március 20-án du. 4 órakor „szentélyé”
váltott a Gödöllői Művelődési Központ. A
népdal, tánc, muzsika és az együttlét öröme
töltötte meg a nézőteret, színpadot egyaránt,
és egy hang, amit mi, turaiak már 15 éve
a magunkénak érzünk. Maczkó Mária
„Szivárvány havasán...” c. jubileumi estjére
szólt a meghívó. (Írásunk a 16-17. oldalon)

FOTÓ: Zebegnyei Károly

S A J T Ó S Z E M L E

Néhány évvel ezelőtt, a Galga Expedíció javaslata alapján kezdte el a
NAPRAFORGÓ Gyermek Fotószakkör gyűjteni azokat az újságcikkeket, amelyek
a Galga vidék településeiről szólnak. Az anyagot, amely közben öt dossziényi
terjedelmet ért el, jelenleg a szakkör őrzi. Közel három évvel ezelőtt új ötlet
született, melynek értelmében a mi községünkről, Turáról szóló cikkeket fali-
újságszerűen dolgozzuk fel és egyéb – elsősorban fényképes – információk
kíséretében rendszeresen megjelentetjük a Nagyközségi Könyvtár kirakatában. Eddig 38 ilyen tabló jelent
meg. A szakkör azt tervezi, hogy az igen értékes gyűjteményt átadja a könyvtárnak, ahol bárki hozzáférhet
a rólunk megjelent cikkekhöz, esetleg másolhat belőle. (Tallózás a 18. oldalon)

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Bemutatkozik az új szerkesztőség ☿ Utcanevek és házszámok – Bábeli zűrzavar?
2000 – A számítástechnika bosszúja ☿ Sura Kft.: A kastély szelleme
Felvidéki körút '99 ☿ Akik már angyalokat öltöztetnek – Búcsú a két Panka nénitől
Május 26.: A Kihívás Napja ☿ Levél a postaládából

TISZTELT OLVASÓK!

Újabb fejezet következik az 1990. januárban alapított Turai Hírlap életében, amelytől igen sokat vár az önkormányzat és a turai olvasóközönség egyaránt.

Az előzményekről röviden: a lappal először - a Polgármester kérésére - 1999. január 6-án foglalkozott az őszi választások után alakult Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság. A legfontosabb kérdésben már akkor állást foglaltunk: - a Turai Hírlapnak önkormányzati lapnak kell maradnia. Ezt követően Tóth István polgármester, Seres Tünde és Kálna Tibor dolgozott ki koncepciót a február 15-i ülésre, valamint összeállított egy névsort azokról, akiknek a véleményét ki akarta kérni.

A március 02-i fórumon sok értékes javaslat hangozott el, melyet a Kulturális Bizottság értékelt és kidolgozta a határozat-tervezetet a Képviselő-testület részére.

A Testület a következő határozatot fogadta el:

1. A Képviselő-testület a **Turai Hírlapot** továbbra is közszolgálati célú, közéleti tárgyú **önkormányzati lapként** kívánja működtetni. Profilja és feladata meghatározóan a települést érintő, illetve helyi aktualitással bíró írások (helyi közélet, önkormányzatiság, oktatás-művelődés-kultúra, egészségügy, sport, üzlet és gazdaság témakörökben) közlése.
2. A Képviselő-testület felelős kiadónak **Tóth István** polgármestert nevezi ki.
3. A Képviselő-testület felelős szerkesztőnek **Tordai Lászlót** nevezi ki.
4. A felelős szerkesztő tiszteletdíját, valamint költségtérítését - a Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság elnökével egyeztetve - a polgármester állapítja meg. Hasonlóan dönt a munkatársak között kiosztható összegről. Az egyéb kiadásokra a polgármester saját hatáskörében adhat támogatást.
5. A Képviselő-testület a szerkesztőbizottsági feladatokkal a Kulturális, Oktatási és Sport Bizottságot bizza meg. A Bizottság feladatai közé tartozik többek között a szerkesztőség tagjainak - a felelős szerkesztő javaslatára történő - felkérése; a szerkesztőség munkájának segítése; a lap arculat módosításának jóváhagyása; a lapot ért esetleges kifogások megtárgyalása.
6. A Szerkesztőség munkáját a felelős szerkesztő irányítja, ő határozza meg - munkatársaival egyeztetve - a lap konkrét tartalmi arculatát. **A felelős szerkesztő az egyes számok szerkesztésében teljes önállósággal s felelősséggel rendelkezik.**
7. A felelős kiadó köteles biztosítani a Szerkesztőség munkájához szükséges tárgyi- és anyagi feltételrendszert, a Szerkesztőség munkáját illetően rendelkezési joga van.
8. A Képviselő-testület a Turai Hírlap árát 50 Ft-ban állapítja meg.

Az új felelős szerkesztőnek és a jogkörében megerősített felelős kiadónak gratulálók és sok sikert kívánok magam és a Bizottság nevében.

1999. április 7.

Kálna Tibor
a Kulturális, Oktatási és Sport
Bizottság elnöke

Bizonyára többen örömmel látták a Turai Hírlap márciusi számában a változatos riportokat, sok-sok témát, információt. Gondolom, azt is sokan felfedezték, hogy a riporterek és a cikkek szerzői, valamint a szerkesztőség tagjai közül többen ebben a számban mutatkoztak be először. Most, amikor az új szerkesztőséget és az újonnan kinevezett felelős szerkesztőt köszöntöm, egyúttal köszönetet mondok a képviselőtestület nevében az előző szerkesztőknek: **Válóczy Ákosnak** és **Válóczyné Pásztor Szilviának**, illetve a régi-új tagoknak, **Seres Tündének**, **Takács Pálnak**. A természet rendje, hogy periódusonként megújul. Ami nem képes megújulni, az elhai, enyészetté válik, feledésbe merül. A Turai Hírlap is időnként megújul. Ez bizonyítja életképességét. Az új munkatársak más-más eszközökkel, más-más stílusban, lendületesebb témaválasztékot mutatnak fel. Az újság - ahogyan az a képviselő-testületi ülésen is elhangzott - fontos a közösség életében. Tájékoztató, informáló, állásfoglalásra készít, esetenként tükröt tart elénk és szemléletünket formálja. Ha sokoldalú, akkor szívesen olvassák. Képviselő-testületünk bizik a **Tordai László** vezette új szerkesztőség lendületében, a korábbi és újabb munkatársak aktivitásában. Így lesz az újság a turaiaké, mindannyiunkké. Tudom, néhányan azt mondják: ez is drágább lett. De talán tessék összehasonlítani egy doboz cigaretta vagy egy üveg sör árával! Biztos, hogy kevesebb károsodást okoz! Kérem, fogadják a megújult lapot érdeklődéssel, szeretettel. A szerkesztőknek pedig sok olvasói levelet kívánva köszöntöm mindannyiukat.

Tóth István
polgármester

TORDAI LÁSZLÓ

1973. 06. 30-án születtem Hatvanban, így immár 26. éve vagyok turai lakos. Szüleim Erdélyi Ágnes és Tordai László, pedagógusok. Az általános iskolát itt, a középiskolát az aszódi Petőfi Sándor Gimnáziumban végeztem el. Az érettségi után felsőfokú oklevelet adó idegenvezetői képzést szereztem a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Vállalatnál. 1994-ben elhelyezkedtem egy budapesti szállodában, a recepción. Azóta is ott dolgozom, szeretem az idegenforgalom világát, a különböző nemzetiségű, kultúrájú emberek megismerését. Legalább ennyire érdekelt azonban az írás is, ezért 1995-ben felvételiztem a szegedi József Attila Tudományegyetem kihelyezett tagozatára, a Budapest Média Intézetbe, ahol tavaly diplomáztam kommunikáció szakon. Iskolai gyakorlatként hepillantást nyertem olyan különböző felfogású napilapok életébe, mint a Magyar Hírlap és a Napi Magyarország, ahol cikkeim jelentek meg. Utóbbinak külsős munkatársa is voltam a helpolitika és riport rovatoknál. A Turai Hírlap szerkesztésére idén márciusban kaptam felkérést a felelős kiadótól, a harmadik szám már a régi-új szerkesztőség munkája. Felelős szerkesztőként célom egy sokszínű, megjelenésében és tartalmában is igényesen kidolgozott, önkormányzati lap létrehozása, mely nyitott az olvasói előtt is. Ezért kérem Önöket, észrevételeikkel, ötleteikkel, cikkeikkel segítsék munkánkat. Jelentkezéseiket megtehetik a műv. házban, az én címemen (Vasút út 72. Tel.: 28 469-465) ill. a szerkesztőség harmely tagjánál.

1932-ben születtem Turán, ipar-

TAKÁCS PÁL

ros család gyermekeként. Elemi iskolai tanulmányaim befejezése után 8 évig az Aszódi Petőfi Sándor Gimnázium tanulója voltam, majd az érettségi vizsgáim elvégzése után kezdtem meg pedagógiai tanulmányaimat. A tanári diplomát 1955-ben szereztem meg, és kérésre a Turai Általános Iskolához neveztek ki tanári minőségben. A tanítás mellett 15 évig úttörővezető voltam, majd igazgatóhelyettes lettem. Ezt a megbízatást 20 évig végeztem. Iskolai feladataim mellett kezdtem írni. Először a Pest Megyei Hírlapban, később gyermeklapokban, folyóiratokban, cigányújságban jelentek meg írásaim. A témáim általában a turai gyermekek életének sokoldalú bemutatásáról, valamint elsősorban a helyi kulturális élet eseményeiről tanúskodnak. Később a Pest Megyei Hírlap gödöllői mutációjában rendszeresen megjelenő tudósító lettem, majd az Új Pest Megyei Hírlap igazolt munkatársaként dolgoztam tovább. Közben az AFÉSZ üzemi lapjának, ill. a Turai Napok és a Turai Hírlap munkáját is segítettem írással. Mintegy 1500 cikkem jelent meg különféle újságokban. Ma is szívesen dolgozom, ha elfogadják az olvasók írásaimat. Remélem, hogy ifjú munkatársaimmal egy közkezdelt lapot sikerül létrehozni lakosainknak.

SERES TÜNDE

1973. augusztus 10-én születtem. Szüleimmel és testvéreimmel közösen, Turán élek. Az aszódi Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségiztem, majd bőrdíszműves szakvizsgát tettem, ezt követően pedig a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Intézetben felsőfokú idegenvezetői képzést szereztem. 1994-ben kerültem a turai műv. ház élére, s ezzel párhuzamosan kezdtem a Jászberényi Tanítóképző Főiskola levelező tagozatán művelődésszervező szakos hallgatóként tanulmányaimat, ahol 1998-ban sikeresen államtanvizsgát tettem. Jelenleg a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Felnőttképzési Intézetének levelező tagozatán művelődési menedzser másoddiploma letételén fáradozom, hogy munkámban minél szélesebb körű és korszerű igényeknek megfelelő ismereteket tudjak kamatoztatni és a művelődni vágyó turaiak javára fordítani. Munkakezdésemmel szinte egyidejűleg kértek fel a helyi újság szerkesztésére, habár mindenfajta ezirányú ismeretnek és tapasztalatnak híján voltam még. Ez egy olyan megmértetés volt számomra, mely során a „kirakathá téve” kellett megszenvedve kitanulnom a hírlapkészítés különböző fázisait. A lap 1990-ben kialakított szellemiségét igyekeztünk és igyekszünk követni majd munkatársaimmal, remélhetőleg tartalmilag és formailag egyre gazdagítva. A közéleti feladatvállalás, az utókornak nyújtandó szellemi hagyaték megteremtése számomra örömteli és kiemelten fontos. Próbálok az Önök segítségével még sokáig (és jól) tenni ezért.

SÁRA GÁBOR

1976. szeptember 19-én születtem

Hatvanban. Szüleim: Sára Mihály és Tusor Mária. Édesapám mint gazdasági ig.helyettes dolgozik a MÁV Anyagellátási és Külkereskedelmi Hivatalában, édesanyám a Humantrade-nél kizsálgazdálkodó. Bátyám, Balázs, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatója. Az általános iskola elvégzése után, amit helyben végeztem, a pannonhalmi Bencés Gimnáziumban folytattam tanulmányaimat. Ezt követően a Wesselényi Miklós Műszaki Szakközépiskolában szereztem RTV-műszerész minősítést. Idén kezdtem el a Gábor Dénes Főiskolát műszaki informatika szakon, távoktatás tagozaton. Az újságírás már régóta foglalkoztat, bár közelebbi kapcsolatomban inkább más médiumokkal volt, leginkább a rádiózással és a televíziózással. A gimnáziumi évek alatt néhány barátommal egy lapot hoztunk létre, később pedig a Budapesti Önkormányzatok Középiszkolai Szövetsége által kiadott Hírlaplátton jelent meg néhány írásom. Nagyon örültem, amikor eljutott hozzám a felkérés, hogy részt vehetnék a Turai Hírlap készítésében. Remélem megfelelően látom el a rám bízott feladatot. Szeretném, ha minden turai büszke lenne arra, hogy az ő szülőfalujában képesek egy színvonalas, változatos újság létrehozására.

Tájékoztató a képviselő-testület március 30-i üléséről

A Képviselő-testület munkaterv szerinti ülése 14 órakor kezdődött. Elsőként a Településfejlesztési Bizottság által felvetett kérdéssel, a **felszíni- ill. belvízelvezetés és az út-hálózat helyzetével** foglalkozott a Testület. A Bizottság tagjai és a meghívottak március 25-én úgy foglaltak állást, hogy 1999-ben a felszíni- ill. belvízelvezetésre ne nyújtsanak pályázatot az önkormányzat, a pályázatokra tervezett önrészt elsősorban útépitésre, pontosabban útjavításra fordítsa. A testület elfogadta ezt az álláspontot és erre a célra - a Pénzügyi Bizottság javaslata alapján - a fejlesztési tartalék terhére 5 mFt-ot különített el. A második napirendként a Műszaki Ellátó Szervezet 1999. évi munkatervét tárgyalta meg a testület, majd egyhangúlag elfogadta.

Az **Iskolaszék beszámolója** kapcsán a Testület kérte az Iskolaszék jelenlegi tagjait, hogy elődeikhez hasonlóan továbbra is segítsék az iskolai nevelő és oktató munkát. *„Törekedjenek továbbra is a nevelőtestület, a szülők, a tanulók, az önkormányzat, az egyház és a község együttműködésének előmozdítására. Kísérjék figyelemmel a törvények és az Iskolaszék által eddig elfogadott elvárások betartását. Émeljék fel szavukat az esetlegesen jelentkező szélsőséges megnyilvánulások ellen, megőrizve az iskola tanulóinak és minden dolgozójának lelkiismeret, vallási- és világnézeti szabadságát, emberi méltóságát. Tekintettel a hagyományos családmódel hatókörének beszűkülésére, a statisztikailag is számottevő devianciákra, az átalakuló társadalom, valamint a médiumok gyakran erkölcs- és izlésromboló hatására az iskolai nevelőmunkában fokozott hangsúlyt kell fektetni az alapvető erkölcsi, esztétikai és humán értékek megismertetésére és elfogadtatására.”*

Első olvasatban került tárgyalásra a **közbiztonsági koncepció**. Az anyaggal már foglalkozott a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság, amely megbízta **Diós Csabát**, hogy a következő ülésre a koncepció alapján dolgozzon ki javaslatot a legfontosabb önkormányzati teendőkre Tura közbiztonsági helyzetének javítása érdekében. A Képviselő-testület a javaslat elkészülte után foglalkozik ismét a témával.

A **költségvetési rendelet módosítására** vonatkozó kérést **Tóth István**, a Pénzügyi Bizottság elnöke terjesztette elő. Az Általános Iskola 1999. évi költségvetési előirányzatának módosítása: személyi juttatásokat 64.054 eFt-ról 65.600 eFt-ra módosítja, amely változás a pedagógus továbbképzésből adódik, összege max. 1.068 eFt. Ezt a többletkiadást a testület tudomásul vette, és félévkor visszatér a másik két jogcím vizsgálatára.

Az **árvízkarosultak megsegítésére** 300 eFt támogatást nyújtott községünk önkormányzata. A támogatás pénzügyi forrásának egy részét három képviselő tiszteletdíja képezte, melyről lemondtak. (A képviselőket a Pénzügyi Bizottság elnöke nem nevezte meg.)

Tájékoztatóként elhangzott, hogy az árvízkarosultak javára a turai Római Katolikus Egyházközség 506 eFt-t gyűjtött és továbbított, a Szövetkezet 50 eFt-t küldött.

A Digitel 2002 Rt. - a Koncessziós Szerződésben vállalt kötelezettségének megfelelően - éves árbevételének 1 %-át az illetékességi területén lévő önkormányzatoknak utalja át. Településünkön 2179 db vonal található, ennek arányában 98.706 Ft-ot kapunk. Ezen összeg kizárólag szociális célra használható fel. Az Egészségügyi- és Szociális Bizottság azt javasolta a Képviselő-testületnek, hogy az összeg az **"Idősekért Turán" Közalapítvány** számlaszámára kerüljön, amelyből az Idősek Otthona konyháját kell bővíteni.

A Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság előterjesztése alapján a Képviselő-testület döntött a **Pest Megyei Önkormányzat kitüntetései**re való jelölésekről. Az Arany János Pedagógiai Díjra ismét **Kardoss Imre** tanárt, a Lajtha László Díjra **Fekete László** ny. zenetanárt, a Szegényekért és Elesettekért Díjra a turai Idősek Otthona vezetőjét, **Csatóné Kerek Erzsébetet**, a Tudományos Díjra **Lukács András** apát-plébánost javasolta a testület.

A Testület határozatot fogadott el a **millenniumi rendezvénysorozat** szervezeti, pénzügyi és személyi feltételrendszerének biztosítására, valamint tartalmi irányelveire vonatkozóan. A Millenniumi Év rendezvénysorozatának koncepcionális előkészítésére a Kulturális- Oktatási- és Sport Bizottság kapott megbízást. A Testület a millenniumi rendezvénysorozat művészeti vezetőjének és főrendezőjének **Tóth Péter Lászlót** kérte fel, **Kálna Tibor** pedig millenniumi önkormányzati biztostként koordinálja a rendezvénysorozat művészeti-kulturális, valamint műszaki-technikai feladatait és irányítja a Millenniumi Emlékbizottság munkáját. 1999. szeptemberétől a Kulturális Bizottság kiegészülve a Turai Hírlap szerkesztőségével, a rendezvénysorozat művészeti főrendezőjével, a Római Katolikus Egyházközség képviselőjével, a Pénzügyi Bizottság elnökével, a Településfejlesztési Bizottság elnökével, a MESZ vezetőjével, a Műv. Ház vezetőjével, az iskola képviselőjével, valamint az Iskolaszék elnökével **Turai Millenniumi (Társadalmi) Emlékbizottságként** működik. Az Emlékbizottság tiszteletbeli elnökének és társadalmi védnökének **Lukács András** apát-plébános urat kérte fel a Testület.

A Képviselő-testület foglalkozott az 1990. januárban alapított **Turai Hírlap** további sorsával. A részletes határozat ezzel kapcsolatban a 2. oldalon olvasható.

A **Park úti iskolaépület** életveszélyessé vált, helyreállítása érdekében már az elmúlt években is erőfeszítéseket tett az önkormányzat. Pl.: 1998. január 27-én céltámogatási pályázatot nyújtott be a BM TÁKISZ-hoz. Ezúttal a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács Céljellelű Decentralizált támogatására nyújt be pályázatot az önkormányzat. Ezt követően vevőkijelölési ügyekben döntött a testület.

Tóth István polgármester az „egyebek” között elmondta, hogy nagyon lassan halad a **kastély kisajátítására** indított kezdeményezés: beszélt a befektetési lehetőségekre vonatkozó érdeklődésekről. **Sára András** MESZ vezető tájékoztatta a testületet, hogy a szemétszállítást

végző kukás-gépkocsi meghibásodása miatt március hónapban a szemétszállítás akadozott. *„Az érintett utcák lakói nagy többséggel kifogásolták, de megértéssel vették tudomásul a műszaki problémát. A reklamációjuk természetesen jogos és egyben jelzi, hogy a lakosság igényli a közel 9 éve folyamatosan végzett és megszokott rendszeres szemétszállítást.”* Elmondta, hogy a gépkocsit 1999. április hónapban 2 hét időszakra le kell állítani, vizsgára való felkészítés céljából, a leállás időszakában bérautó helyettesíti.

Az ülés végén Kuti József, a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság elnöke ismertette a nagybani piac üzemeltetése ill. környékének rendezésére készülő javaslatot. A leglényegesebb változás, hogy az elá-

rusító helyek bérelhetőek lesznek. A piacra fel kell festeni a közlekedő utakat, az árusító helyeket, valamint korszerűbb parkolási lehetőséget kell kialakítani. Köles Mihály javaslata szerint a térre kettő bejárat kell: a Thököly út felől a bérlők számára, a többiek a Szent János sor felől közelíthetnék meg a piacot. Az utóbbiaknak már az ivókútnál kellene a napijegyet megvásárolni, majd a kialakítandó parkolóban gyülekezve várakozhatnának a nyitásra. (Így csökkenthető lenne a kocsisor a Hatvani úton illetve a Szent János soron.) A Nagybani Piac Üzemeltetési és Működési Szabályzatát Sára András és Köles Mihály készíti el. A végleges döntést a Képviselőtestület a következő ülésén hozza meg.

K. J.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Mi lesz a Hanoffer-telek sorsa?

Márciusi számunkban már írtunk arról, hogy Tura pályázatot adott be a városi rang elnyerésére. A várossá nyilvánításnak egyik fontos feltétele, hogy az adott település látképe ne legyen homogén, rendelkezzen jól megkülönböztethető központtal. Községünk erre hivatott területe egyértelműen a templomtól az ABC-ig tartó rész, ahol sok fontos funkciót betöltő intézmény (Polgármesteri Hivatal, Művelődési Ház, Posta, Óvoda) is működik, nem beszélve a piactérről, üzletsorról. A centrum egyik rendezésre váró „foltja” a vasbolttól a videotékáig terjedő, ún. Hanoffer-telek, illetve a vele szemben lévő parkoló.

- A parkoló és a telek valamikor az ÁFÉSZ tulajdonában volt, előbbit azonban az önkormányzat megvásárolta - mondja Tóth István polgármester. - Ennek egy részén szeretnénk kialakítani az egész kereszteződést biztonságosabbá tevő körforgalmat, amibe csak jobbra tartva lehet majd besorolni. Reményeink szerint ez lényegesen csökkenti majd az átkelés mostani veszélyességét. A telek többi részén zöldövezeti átkelő-pihenő lesz majd, ahová növényeket ültetünk, padokat rakunk le. A gond az, hogy a régi istállóépület, melynek lebontására az ÁFÉSZ korábban ígéretet tett, még mindig áll, rontva ezzel a központ képét. Nem értem, miért nem kezdték már el a rendezést, hiszen bontási engedélyük is van. Szóba került, hogy a Molnár Kft. is elköltözik, mivel ők saját üzemcsarnokot építenek. Az ÁFÉSZ-nek így elég nagy területet kell átalakítani. Természetesen nem azt várom, hogy holnap már palota álljon a helyén, de a bontást, a jelenlegi épület eltüntetését kevés pénzből is meg lehetne oldani.

- Ezek szerint a telken álló többi épülettel nincs probléma.

- A cukrászda és a vasúlet épülete, mint megőrzésre alkalmas építmény, megmaradhatna, de a hasznosítás természetesen a tulajdonos hatásköre. Az önkormányzat részéről a központ rendezési terve gyakorlatilag kész van, az utolsó simításokat végezzük rajta. Külsős városrendezők készítettek, tavaly ősz óta megtekinthető a hivatalban. Megszületett a szakhatósági állásfoglalás is a körforgalmi kialakításra vonatkozóan, várhatóan a testület is áldását adja rá. A kérdésre visszatérve: indul a nagybani piac, jön a vásárforgalom, nem engedhetjük meg, hogy a községközpontba heérkezőt rendezetlen látkép fogadja. Remélem, minél hamarabb lépés lesz ez ügyben.

Megkerestük Tóth Lászlónét, az ÁFÉSZ elnökét is.

- A vasbolt és a Rózsa presszó marad a terveink szerint, de itt is szeretnénk egy külső burkolat-renoválást a közeljövőben. A presszó és a Táncsics Mihály úti (Trinck) kocsmák közötti résszel kapcsolatban azért nem volt eddig előrelépés, mert többféle elképzelés merült fel a rendezéssel kapcsolatban. Korábban szeretnénk volna ott olyan épületegyüttest kialakítani, amely vállalkozói célra kiadható. Ezt nemrégiben vetettük el, inkább a volt Galgagyöngye étterem épületét - ahol már eddig is több új üzlet nyílt - használnánk fel a célra. A vállalkozói igényeket ez valószínűleg kielégítené, sőt, nem lehetetlen, hogy az ÁFÉSZ iroda is odaköltözik egy tetőtéri beépítés után. Ennek első feltétele, hogy a Rákóczi úti épületet megvegye valaki. A Hanoffer-sarokkal kapcsolatban a gondjainkat csak növeli, hogy a műszakis kolléga, Bereczki József két hónapja betegállományban van, őt nehezen tudjuk pótolni. Közös a célunk, kulturált, rendezett környezetet szeretnénk mi is, de annak nem láttuk értelmét, hogy gyorsan ledózeroltassuk az egészet, aztán majd kitaláljuk, hogy mi legyen a helyén. Amint a lehetőségek engedik, cselekedni fogunk. Annyit azért hadd jegyezzek meg, hogy valószínűleg nem ezen fog múlni Tura várossá nyilvánításának sorsa.

- Ön szerint mikor „engedik majd a lehetőségek” a rendezést?

- Tavasz végére, nyár elejére.

(tordai) - Fotó: Seres Csilla

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Már évekkel ezelőtt elkezdte foglalkoztatni a számítógép-fejlesztőket, hogyan oldják meg az ezredforduló kapcsán felmerülő problémákat.

Pontosabban fogalmazva, a számítástechnikai rendszerek fejlesztése közben nem tekintettek hosszútávra a tervezők – így helytakarékoságból – csak két számmal jelezték az évet, négy helyett. Az informatika fejlődésével azonban szükségessé vált, hogy 2000 január elsején, amikor csak két nullát látnánk az év felirat mellett, a gépeink ne 1900-at értsenek. Évekig, rengeteg munkával próbálták megoldást keresni, szerencsére ma már a fő feladat ezen megoldások eljuttatása a felhasználókhöz. Az még csak rendben lenne, ha az otthoni gépemen 1900 lenne, ez nem valószínű, hogy nagy zavart keltene, azonban vegyünk egy pénzintézetet: 1999 decemberében kötnek egy szerződést, amelynek a teljesítési határideje 2000 január 15. Abban a pillanatban, ahogy a gép számlálója átvált 2000-re a teljesítés határideje értelmét veszti.

Körbejártam Turán azokat a helyeket, ahol ilyen problémák adódhatnak. Elsőként a turai Takarékszövetkezetbe jutottam el, ahol a rendszergazda, **Dobák Balázs** elárulta, hogy 1997 óta foglalkoznak a problémával. Tavaly ősszel minden szempontból teljes átvizsgálásnak vetették alá a gépparkot. A végén három kategóriába sorolták őket. Piros – nem képes kezelni a problémát, vagyis le kell cserélni: kb 30 %; kék – használható de felügyelettel: kb 66 %; zöld – minden szempontból kezeli a

YEAR 2000 „Az évezred bosszúja”

ta – negyedévente ellenőrzik az intézmény felkészültségét és azonnal kiküszöbölik a hiányosságokat. *„Minden szempontból felkészültnek kell lennünk, hogy megfelelően teljesíthessük az ügyfeleink igényeit. Ha probléma adódna, arról nem mi tehetünk, hiszen akkor majdnem az egész országos rendszer lenne hibás.”*

A következő hely, ahol igen sokan megfordulnak naponta, a Posta. Ők – helyi szinten – nem nagyon találkoznak a dologgal, hiszen minden ilyen ügyet központilag intéznek. A gépparkjuk sem túl nagy, így jelentős gondok nem merülhetnek fel – vélte **Bertók Béláné** a Posta „rendszergazdája”.

A harmadik helyszín a Polgármesteri Hivatal volt, ahol **Szilágyi Mária**tól megtudtam, hogy már folyamatban van a probléma helyi felmérése és a teendők meghatározása. Mindezzel együtt a Hivatal is felkészülten várja majd az új évezred első napját.

Csak zárójelben jegyzem meg, hogy nincs teljes egyetértés a dátumot illetően. Sokan vitatkoznak a mai napig is arról, hogy a 2000. év vajon a XX. század utolsó vagy a XXI. első éve. A magánvéleményem erről az, hogy mivel 0. év sem létezett – tehát az első század 1-gyel kezdődött és nem 0-val – így az utolsó év nem 1999, hanem 2000. Matematikailag is így jön ki a száz év.

- gago -

ÁPRILIS 22. (csütörtök): A FÖLD NAPJA

Regionális Föld Napja TURA, Galgahévíz, Vácszentlászló és Zsámbok óvodásai és iskolásai bevonásával
Helye: Zsámbok, Művelődési Ház

10-12 óráig: ÓVODÁSOK MŰSORA

Hulladékból mást! – kiállítás megnyitása és megtekintése
Közreműködők: a zsámboki óvodapedagógusok és óvodások
Közös játék

14-16 óráig: ISKOLÁSOK MŰSORA

Emblémapályázat – kiállítás megnyitása és megtekintése
Közreműködnek a zsámboki iskolások

ELŐADÓK:

DIÓSI JÁNOS – Az elmúlt két tapasztalata a Turai Hulladékudvarban
DR. BAGYIN LÁSZLÓ – Veszélyeshulladék lerakása és kezelése Galgamácsán
SZÉPKUTHY KATALIN – Mezőgazdaság és hulladékai
BENKE SÁNDOR – Hulladéklerakó Turán – Mitől környezetbarát?
Embléma pályázat díjkiosztás

A program szervezői és támogatói:

Tura, Galgahévíz, Zsámbok és Vácszentlászló önkormányzatai,
Galgamenti Népőiskola valamint a REC-USAID program

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

UTCANEVEK ÉS HÁZSZÁMOK - Bábeli zűrzavar

Sok gond van Turán az utcák neveivel, de főleg a házszámozással. Az előző politikai éra idejéből ittragadt táblákat a rendszerváltozás szele ugyan gyorsan elsöpörte, átfogó rendezés azonban csak 1995-ben indult. A jelenlegi helyzetről FÜLÖP ANNA műszaki főelőadót kérdeztem.

- A Turán lévő 110 utca átszámozásához szükséges egveztetést a Műszaki Csoport 1998 nyaráig elvégezte. Folyamatos kapcsolatban álltunk a Népszámszámnyilvántartóval, helyszínelést végeztünk a térképi, tulajdonlapi, népszámszámok alapján. Eddig 55 utca kapott új számozást, ezek „átfutottak” a Belügyminisztérium Pest Megyei Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálatán (TÁKISZ), és a Központi Nyilvántartási és Választási Hivatalon (KÖNYV) is. Egy másik csomagot - 25 utcával - februárban adtunk be, aminek feldolgozása fél évet is igénybe vehet. 21 utcánál további egveztetések szükségesek, plusz 3-4 hónapot lehet számolni az esetleges hibák kijavítására. Optimista becslés szerint az év végére alakulhat ki valamiféle rend.

- A lakók részéről milyen a hozzáállás?

- A lakosságnak kötelessége lenne az értesítés kézhezvétele után a Hivatalba bejönni, hogy a személyi igazolványban díjmentesen módosíthassuk az adatokat. Sokan félnek a bürokráciától, pedig más intéznivaló nincs, mert ha az összes utca egveztetése megtörténik, már a mi feladatunk a közművek felé (ÉMÁSZ, Földhivatal, Posta, stb.) jelezni a változást.

- Melyek a legproblémásabb utcák?

- Aradi, Tüzér, Hősök útja, itt a mai napig nagy káosz van. Előfordult, hogy ugyanabban az utcában hat 36-os házszám szerepelt. Ez volt szimpatikus. A hetvenes, nyolcvanas években volt egy házszámozási reform, utána sokan önkényesen változtattak, majd jött a mostani rendezés, ezért akár háromféle szám is szerepelhet némelyik házon. Mi szerettük volna, ha egy páros-páratlan oldal koncepció valósul meg, az előző testület azonban nem értett ezzel egyet, így maradt az egyik oldalon növekvő, a másikon folytatódó elv. A nagy alapterületű telkeken, ahol várható volt a telekmegosztás, kihagytunk egy számot, és elkészültek a névtáblák is.

- Itt azért tisztázzuk, hogy a névtábla az önkormányzat, míg a szám kitétele a lakó feladata.

- Így van. Szeretném felhívni a lakosság figyelmét, hogy a Szoliter Gazdaboltban kétféle házszám is kapható: a műanyag 85-, a kerámia 220 Ft-ba kerül.

- Az utcanevekkel kapcsolatban világos, hogy a szocializmus „hagyatékára” - Vöröshadseregtől Leninig - ráfért az újítás. Ezen kívül mi tette szükségessé a változtatást?

- Akadtak olyan érdekes szakaszok, ahol nem volt egyértelmű, hogy az utcavég, kanyarulat hová tartozik. Ez az

ún. „halmozott településformából” adódó rendezetlenség. Előfordult, hogy egyes területeken semmiféle információ nem volt az épületekről. Ezeket regisztrálnunk kellett. Ilyen volt pl. a Neszűr-dűlő, a Galgahévízi úton a kenderföldi rész új szakasza, de a Homoki telep nagy részére is érvényes ez.

- A házszámok kuszasága nyilván sok kellemetlenséget okozott lakóknak, intézményeknek egyaránt. Ismer valamilyen történetet ezzel kapcsolatban?

- Hát igen. Egy alkalommal a szomszéd falu polgármesterét, Basa doktor urat hívták ki ügyeletes orvosként egy címre. Amikor megérkezett, becsöngetett, majd megkérdezte, hol van a beteg. A ház tulajdonosa ezek után részletes tanácsokkal látta el, mit és hogyan tegyen a Polgármesteri Hivatallal. A páciens ugyanis három házzal lejjebb, azonos szám alatt lakott. De a Posta, a víz-, villany- és gázszolgáltatók, mentősök is örülni fognak, ha a viszonyok rendeződnek, ami elsősorban a lakosság érdeke. Ezt azért hangsúlyozom, mert sokan kifejezetten zaklatásként fogják fel az értesítést, és nem teszik ki az új házszámot.

- Nem köthető ez valamilyen jogszerű határidőhöz?

- Sajnos nincs bírságolási lehetőség, sőt az új építési törvény is kimondja, hogy a táblák kitétele önkormányzati feladat, és a házszámok tekintetében is csak akkor lehet a lakót kötelezni, ha ezt helyi rendelet külön előírja. Elképzelhetőnek tartom, hogy szükség lesz egy ilyen határozatra, ha a lakók egy részének hozzáállása a továbbiakban sem változik. Mi már addig is elmentünk, hogy semmilyen kitétele nem szabtuk a táblák megjelenítésére vonatkozóan, hiszen sokféle igény van, izlések és pofonok különbözők. Az utcatábláink fehér zománcozott háttérrel, fekete betűkkel készültek, ez egységes, a számot pedig, mint mondtam, bárki beszerezheti. Kérjük tehát az érintetteket, hogy jöjjenek be a Hivatalba, mert ingyen és rövid idő alatt elintézzük az ügyüket.

(Aki esetleg nem tudná, hogy a fenti kérelem rá is vonatkozik, annak közreadjuk a már átszámozott utcák jegyzékét: Ady Endre, Bartók Béla, Móricz Zsigmond, Köztársaság, Éva, Thököly Imre, Katona, Tabán, Tövis, Rózsa, Lehel, Erdész, Munkácsy Mihály, Park, Dózsa György, Akácok, Tavasz, Cinka Panna, Hajnal, Fráter Lóránt, Dankó Pista, Radics Béla, Tárogató, Rajkó (későbbiekben Nyár utcára változik), Határ, Dr. Király János, Csendes, Rozgonyi, Kistrincs, Ybl Miklós utca, Régi vásártér, Tóköz, Délibáb, Szövetség, Tüzér, Temető, Táncsics Mihály, Galgahévízi, Rákóczi Ferenc, Sport út, Aradi vértanúk útja, Kaszinó, Petőfi Sándor, Bartók Béla tér, Templom, Temető köz, Szent János sor).

Tordai László

ÁPRILIS 22. (csütörtök): A FÖLD NAPJA

Új vásártér. Az árok tele szeméttel. A vízelvezetési és neveltetési problémák adottak.

Divatos szó lett a környezetvédelem. Popsztárok koncerteznek az esőerdő-kéért, újrahasznosítható anyagokba csomagolják a fogyasztási cikkeket, famentesek a könyvlapok, freontalanítják a dezodorokat, egyszóval globális védőmunka folyik. Ez hasznos, humánus. Éppen csak nincs köze a hétköznapokhoz.

A turaiak általában igényesek környezetükre, de azért akad ellenpélda is, mint azt a képek is tanúsítják. Egy biztos: a szépség munkával jár. Mi pedig néha – merő önzésből – hihetetlenül kényelmesek tudunk lenni. Ezen kell túllépnünk. Nem csak a Föld napján.

A szemétszákolás profi módja – lenne. A kép azonban nem a hulladéklerakónál, hanem a vasúti töltés mellett készült.

Fotók és szöveg: Tordai László

MIKROFONVÉGEN A POLGÁRMESTER

Jég után kátyúk

Hosszú, kemény telünk volt, ami a fűtésszámlánk után az utak állapotán is tükröződik. Néhol több a felfagyás, mint az ép aszfalt (pl. Hatvani út), de a község-határokon belül is alkalmunk nyílik mostanában egy kis tengelytörő rodeózásra.

- Valóban, egyes utak elég rossz állapotba kerültek - mondja Tóth István polgármester. Azt tudni kell, hogy az átmenő, számozott főutak a Pest Megyei Közútkezelő Közhatalmi Társaság (PMK Kht.) tulajdonában vannak. Ilyen a Hatvan-Gödöllő, Súlysáp-Aszód útvonal, ehhez tartozik szakutcaként a Szent István út is. Ezek rendben-tartása a Kht. feladata lenne, a többi az Önkormányzat hatásköre. A kettőt gyakran összekeverik. A legrosszabb állapotban a Hatvani út van, ezt mindenki tapasztalhatja. A Kht. is tud a problémáról, de először az autópálya, fontosabb autóutak javításával kell elkészülniük. Részükről többször itt járt Kenderessy János úr, aki már az új képviselő-testülettel is bejárta a terepet. Ezután olyan ajánlatot kaptunk - a pénzhányra hivatkozva - hogy amennyiben a Kht. fizeti a költségek felét, mi pedig a másikat, a kérdéses szakasz renoválását előbbre lehet hozni.

- Mekkora ez az összeg?

- Húszmillió forint, amit nem tudunk felvállalni. A tárgyalások viszont most azzal a reménnyel kecsegtetnek, hogy a Hatvani utat a 30-as főút elkerülő ágaként lehetne feltüntetni. Így az ABC-től a megvehető tábláig kijavítanák a sérült részeket. Onnantól pedig a Heves Megyei

Csöbörből gödörbe?

Közútkezelő feladata a további munka elvégzése. Arra, hogy a Vácszentlászlói, Táncsics Mihály út folytatását hogyan tudja a Közútkezelő felújítani, egyszerű a válaszuk: rengeteg hasonló állapotban lévő szakaszuk van Pest megyében.

- Helyi utak?

- Máskor is hangsúlyoztuk, hogy az aszfaltút önmagában nem oldja meg a gondokat, ha nincs összekötve a vízelvezetéssel, tereprendezéssel. Többféle hitelkonstrukciót kell megvizsgálnia az Önkormányzatnak, hogy a legmegfelelőbbet válasszuk. Szeretnénk az utépítést és az árok problémáját egyszerre rendezni.

- Szó volt korábban egy 200 eFt/ház költségről, aminek nem kis részét a lakó fizetné. Gondolom, nem sok hely van a községben, ahol erre a célra félretettek egy hatjegyű összeget.

- Nem kis áldozatvállalással jár, de azt is tudomásul kell venni, hogy 20-30-40 ezer forintos saját költség a lakosság részéről nem elegendő a rendezéshez. Ezért keressük még mindig azt a lehetőleg hosszú távú hitelviszafizetési lehetőséget, amiből a beruházás megvalósítható. Akár 15 évben is gondolkodunk. E mellett pályázatokat adunk be, amiktől szintén remélünk némi támogatást. Az első lépés most a tervkészítés. Csak a felszíni vízelvezetésre vonatkozó tervpályázat kerül ötmillió forintba. Enélkül azonban nem lehet pályázni. Összefoglalva tehát: leginkább járhatatlan utakat, mint pl. az Aradi út, záros

HÍR-ES OLDALAY

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

határidőn belül rendbetesszük, a többi helyen kérjük a lakosság türelmét, hogy a lehető legolcsóbb, de megnyugtató megoldást tudjuk választani.

- **Játszunk el a gondolattal: mi történik, ha egy autós mondjuk a Hatvani úton egy beláthatatlan kátyúban eltöri kocsija főtengelyét, és ezt tanúkkal, fotóval igazolni is tudja?**

- Bizonyos részeken a Közútkezelő táblával jelzi a veszélyt, ekkor nem vonható felelősségre. A kérdésben szereplő úton viszont nincs ilyen tábla, tehát ha valaki tény-

leg igazolni tudja a baleset körülményeit, beperelheti a társaságot. Arra azért fel kell készülni, hogy a perköltség több lesz egy főtengely áránál.

- **És ha valamelyik helyi szakaszon történik mindez?**

- Az előbbi lehetőség természetesen fennáll. Ebben az esetben a polgár a saját adójaként az államnak beszedett, majd onnan részben visszajuttatott forintjaiért pereskedne, amit így - ha közvetett módon is - nem tudunk rá visszafordítani. Nem hiszem, hogy ez lenne a cél, ezért kérjük még egy ideig a lakosság türelmét, odafigyelését. **(tordai)**

KI LESZ A KASTÉLY URA?

A Turai Hírlap nyomon követi az Ybl Miklós tervel alapján készült, romjában is megkapó szépségű neoreneszánsz kastélyának sorsát. Az utóbbi időben felröppent a hír, miszerint községünknek lehetősége volna a műemlék kisajátítására. Mi az igazság? TÓTH ISTVÁN válaszol.

miniszter úrhoz (Kulturális Örökség Minisztériuma, KÖM), akitől ígéretet kaptunk, hogy a kastély helyzete idén az első negyedévben rendeződni fog. Ez egyelőre nem történt meg, még folynak a tárgyalások a Műemlékvédelmi Felügyelőséggel az esetleges visszavásárlás vagy kisajátítás lehetőségéről, ha a tulajdonos a konkrét és határozott lépéseket nem vállalja fel.

- **Amely pedig a Sura Kft. Mennyi időnek kell eltelnie ahhoz, hogy eljárás indulhasson a tulajdonossal szemben?**

- Az elmúlt 10 év alatt semmilyen hajlandóságot nem mutattak a cselekvésre. Sajnos a Felügyelőség is határidők nélkül tárgyalt a Kft-vel, hittek a minden évben elhangzó szép ígéreteknek, melyek írásos nyomával a mai napig nem találkoztunk. Más megoldást nem látva fordultam a KÖM-höz.

- **Lesz-e valamilyen kártérítési lehetőségünk?**

- Nem, mivel kisajátítás esetén a kastély állami tulajdon lenne. Ezután az Önkormányzat visszavásárolhatná, ha rendelkezne több tízmillió forinttal, és még ki tudja mennyivel a felújítás céljára.

- **Magyarul megint Tura húzza a rövidebbet. Van egy olyan idegenforgalmi látványosságunk, melynek az Alsó-Galga mente turisztikai fellendítésében komoly szerepe lehetne, ezzel szemben az épület állapota életveszélyes, folyamatosan veszít értékéből, és ez rajtunk kívül úgy tűnik, senkit nem érdekel.**

- A kastély 10 évvel ezelőtt 125 millió forintot ért, ma talán ötvenet, és akkor még sokat mondtam. Az egyetlen dolog, amit tehetünk, hogy nem hagyjuk elaludni az ügyet, megpróbáljuk áttörni az aktatologatók falát, és minden lehetséges fórumot kihasználva lobbizunk. Ennek következő lépése lesz április 21-én, amikor Encz Géza úrral, a Felügyelet elnökével találkozom.

T.L.

FELVIDÉKI KÖRÚT '99

(1999. július 15-21.)

Turának két testvérközsége van, a - szinmagyar lakosságú - erdélyi Csikszentimre, és a szlovákiai - vegyes lakosságú - Jászó (Jasov). Ez a testvérközségi kapcsolatrendszer tette lehetővé, hogy általános iskolás tanulóink és fiataljaink részére külföldi tanulmányutakat szervezzünk a Kárpát-medence területén. Ezáltal a testvértelepülések szűkebb környezetének megismerésén túl, érzelmiileg is bevésődött ismereteket szerezhetnek a velünk együttélő népek mindennapi életéről és kultúrájáról, ugyanakkor

„személyesen is birtokba veszik” ezeréves történelmünket, elmélyül nemzeti önazonosságuk.

A pihenésen és szórakozáson kívül ezek a körutak egyfajta kihelyezett történelem-, földrajz- és művészettörténet órák szerepét is betöltik.

Útjaink során a gyerekek olyan „eldugott” és félreeső településekre is eljutnak, melyekre nem terjednek ki az utazási irodák iskolai ajánlatai, ugyanakkor tájképileg és néprajzilag felbecsülhetetlen értéket rejtenek.

HÍR-ES OLDALAK

AKTUALITÁSOK, KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Kezdeményezésünk megindult a hagyományválas útján: immár másodszor térünk vissza a Felvidékre, tavaly Erdélyben jártunk (voltunk Csíkban, Gyergyóban, Maroszeéken és a Partiumban, Kalotaszegen, Háromszéken, bejártuk a Móc földet is).

Ezek az utak nem üzleti alapon szerveződnek: a résztvevő tanulók a tényleges költségek - hozzávetőleg - harmadrészt fizetik: a fennmaradó összeget magán- és jogi személyek, közintézmények, alapítványok támogatása révén teremtjük elő.

Ideit utunk különlegessége, hogy visszatérünk a hajdani Felvidék keleti részének (Felső-Magyarország) ódon hangulatú városkái és regényes hegyóriásai közé, de nem csupán szlovákiai területen barangolunk, hanem elidőzünk a Felvidék Magyarországhoz tartozó déli peremvidékén (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), mely gazdaságilag-szociálisan és infrastruktúráisan hátrányos helyzete ellenére páratlan idegenforgalmi adottságokkal rendelkezik. Ezzel az utazással is (illeszkedve egy szélesebb, országhatárokon is átnyúló, makroregionális idegenforgalmi együttműködési terv kereteibe) szeretnénk ráirányítani a Pest megyei és országos médiumok figyelmét a térség településeire.

Célunk, hogy a Kárpát-medence északkeleti részét - szakszerű idegenvezetéssel - úgy mutassuk be a résztvevő tanulóknak (s az őket kísérő felnőtteknek) mint kulturálisan-néprajzilag szervesen ízesülő tájegységek és települések rendszerét: bizonyítva, hogy a magyar, szlovák és német nép több százados együttélése nem csak konfliktusokat eredményezett, hanem olyan sajátos és egyedülálló értéket jelentett - az épített műemléki és tájképi környezet páratlan harmóniája révén -, mely az egész európai civilizációt gazdagította.

Európát csak úgy tudjuk lélekben befogadni, és Európa is csak akkor fogad be minket, ha megismerjük közeli és tágabb szomszédságunknak földrajzi és néprajzi színterét, melyben közös történelmünk játszódott. Utunk során 1800 kilométert teszünk meg autóbusszal. Szállásunk testvérközségünkben, Jászón lesz: az erdélyi sziklaforrás melletti tisztáson, kőházikókban illetve sátrakban. Az étkezést önerősen oldjuk meg (magunkkal hozott élelmiszer-alapanyagokból) saját „tábori konyhánkon”. A résztvevők 7500 Ft-ot fizetnek be: ezen fölül csak egyéni költőpénzzel kell rendelkezniük.

Részletes program:

- 1./ Tura - Eger - Bélapátfalva (román kori apátsági templom) - Boldva (középkori templom) - Szalonna (Árpád-kori templom) - Tornanádaska (határátkelő) - Jászóvári szikla és keresztút, premontrei rendi temető (380 km)
- 2./ Premontrei apátsági főtemplom - Jászói cseppkőbarlang - Szadellői völgyesoros (50 km)

3./ Rozsnó (óváros) - Betléri Andrásy-kastély - Krasznahorkai vár - Uhornai-tó - Szomolnok - Stószfürdő - Mecenzéf - Jászó (160 km)

4./ Eperjes - Bártfa - Ólubló vára - Nagysáros (310 km)

5./ Dobsinai-jégbarlang - Sztracsenai-völgy és Holló szikla - Poprád - Csütörtökhegy (román kori templom és Szapolyai-kápolna) - Lőcse - Szepesvár - Szepeskáptalan (román kori székesegyház és püspöki székváros) (280 km)

6./ Jászó - Szepesnyilas, Nagy-Knoll - Ótátrafüred - Tatra-Lomnic - Csorba-tó (320 km)

7./ Jászó - Kassa - Fülek - Tura (320 km)

A napi programok az időjárástól és az egyéb tényezőktől függően felcserélődhetnek.

Költségvetés-tervezet:

1./ Szállítási tarifa kb. 1850 km x 150 Ft:	227.500 Ft.
2./ Buszvezetői napidíj:	30.000 Ft.
3./ Parkoló és autópálya díj:	25.000 Ft.
4./ Múzeumi belépők:	110.000 Ft.
5./ Reprezentációs ajándék: (vendéglátóknak)	30.000 Ft.
6./ Telefon és postaköltség:	20.000 Ft.
7./ Fotó-videó dokumentáció:	30.000 Ft.
8./ Előzetes bejárás: (üzemanyag, szállás, étkezés)	42.000 Ft.
9./ Tábori étkezés:	11.000 Ft.
10./ Eszközvásárlás:	30.000 Ft.
11./ Biztonsági tartalék:	30.000 Ft.

Összes költség: 640.500 Ft.

Az utazáson 41 tanuló és 14 felnőtt kísérő (orvos, tanár, szakács) vesz részt.

A várható önerős befizetés: 352.000 Ft.

Az előző útról megtakarítás: 50.000 Ft.
(Erdélyi körút '98)

Összesen: 402.000 Ft.

A „Felvidéki körút '99 megvalósulásához - hozzávetőleg - 238.000 Ft-ra van szükség.

A résztvevő gyerekek, fiatalok, érdekében **tisztelettel kérem** mindazon magánszemélyeket, vállalkozókat, intézményeket, civil szervezeteket, alapítványokat, akiknek (melyeknek) módjukban áll, segítsenek utunk létrejöttében - mint már tették annyian, annyiszor.

Segítségüket előre is tisztelettel megköszönve:

Tura, 1999. február

Kálna Tibor Gábor
szervezőtanár

POSTACÍM: 2194 Tura, Dózsa Gy. út 1.
Tel: 06-28-466-663 (üzenetrögzítő)

Midazon magánszemélyek, gazdasági egységek, egyesületek, alapítványok, akik (amelyek) utunkat támogatni kívánják, adományukat a TURAI TANULÓKÉRT ALAPÍTVÁNY számlájára fizethetik.

Számlaszám: OTP BANK Rt. Aszódi Fiókja 11742166-2001112

Kérjük, a megjegyzés rovatban tüntessék fel: „FELVIDÉKI KÖRÚT '99”

MIT JELENT A RENDKÍVÜLI ÁLLAPOT?

Az utóbbi hónapokban - sajnos - gyakran hallottunk, olvastunk rendkívüli helyzetről, katasztrófáról, de kevesen tudják, hogy mit jelentenek ezek a fogalmak, s gyakran helytelenül használja a sajtó is. Erről tartott előadást **Pásztor László** képviselő a Vigyázó Kör (Egyesület Turáért) április 8-i ülésén, az önkormányzati döntésekről és a millenniumi előkészületekről szóló tájékoztatót követően.

Az előadó az Alkotmányból vezette le a tudnivalókat. A jogszabályban megnevezett minősített időszakok a veszélyhelyzet, a szükségállapot és a rendkívüli állapot. A **minősített időszakok** közös jellemzője, hogy „az állam életét, rendes működését, az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát belső vagy külső eredetű társadalmi, illetve természeti-, technikai jellegű erőhatás megjelenése veszélyeztetni és ennek elhárítására - az Alkotmány felhatalmazása alapján - a rendkívüli jogrend eszközei vehetők igénybe.” A rendkívüli jogrenden alapuló hatalom gyakorlása az állam általános (rendes) működésétől, alkotmányos rendjétől való időleges és részleges eltérést jelent, ami a kormányzati és államigazgatási szervek felépítésének, működésének, hatáskörének átrendeződésével, az állampolgári jogok korlátozásával, a gazdasági folyamatokba való beavatkozással jár.

Rendkívüli állapot kihirdetésére az ország függetlenségét vagy területi épségét közvetlenül veszélyeztető idegen (külső) hatalom erőszakos fellépése esetén kerülhet sor, pl.: hadiállapot vagy háborús veszély esetén. Ilyen esetben a Honvédelmi Tanács dönt a fegyveres erők alkalmazásáról. **Szükségállapot** kihirdetésére olyan belső körülmények adnak alapot, amelyek az ország alkotmányos rendjét, ill. az állampolgárok biztonságát veszélyeztetik. A körülményektől függően a szükségállapot bevezetésének oka három féle lehet: - a hatalom megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, erőszakos hatalomátvitel (puccs); - terror jellegű egyéb fegyveresen elkövetett erőszakos cselekmények; - természeti vagy civilizációs katasztrófa. Az utolsó két esetben a kihirdetés feltétele, hogy az

állampolgárok élet- és vagyonbiztonsága tömeges mértékben kerüljön veszélybe.

Veszélyhelyzet az állampolgárok életét- és vagyonbiztonságát veszélyeztető elemi csapás (katasztrófa), illetőleg annak következményei. Turán az 1963-as árvíz idején volt katasztrófa helyzet, majd 1993-ban, amikor egy kút-fúrás nyomán feltörő vizet nem sikerült heteken keresztül lefojtani.

A rendkívüli állapot és a szükségállapot az ország életének kivételes időszakai, amelyekben az Alkotmányban meghatározott feltételek esetén kivételes hatalom (rendeleti kormányzás) érvényesül.

A rendkívüli intézkedés bevezetése és alkalmazása teszi lehetővé, hogy az ország összes személyi és dologi erőforrása a haza fegyveres katonai védelme, vagy az alkotmányos rend megóvása érdekében maximális mértékben igénybevehető legyen. Ezek az intézkedések biztosítják az ország egész területén a közrend és közbiztonság fenntartását, valamint a lakosság védelmét és alapvető életszükségleteinek folyamatos kielégítését. A törvény meghatározza azokat a rendkívüli intézkedéseket is, amelyeket szükségállapot idején a köztársasági elnök vagy a Kormány rendeleti úton vezethet be.

Minősített időszakban a védekezés érdekében jelzani kell az esemény bekövetkezését és annak elmúlását, illetve haladéktalanul közölni kell a lakossággal a követendő magatartási szabályokat.

A települések polgári védelmi feladatait a polgármesterek szervezik és hajtják végre a körzeti parancsnokságok közreműködésével. A rendkívüli helyzet következtében szükségessé váló élet- és vagyonmentés érdekében elrendelhető a mentésre alkalmas bármely jármű igénybevétele. A halasztást nem tűrő esetben az igénybevételt határozattal elrendelheti a polgármester vagy az illetékes katonai parancsnok. A települési önkormányzat képviselő-testületének a feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja.

Reméljük, hogy a leirtak nem következnek be, de meg kell teremteni a szükséges védelem előfeltételeit. Tudni kell, hogy adott helyzetben mi a teendő, ezzel a baj nagyságát csökkenteni tudjuk, ha mégis bekövetkezne.

1999. április 9.

K.J.

MÁDL FERENC – SZÉCHENYI-DÍJAS

Március 15-én a Magyar Köztársaság elnöke Dr. Mádl Ferenc akadémikust Széchenyi-díjjal tüntette ki. Kitüntetéséhez szívből gratulálunk.

A Széchenyi-díjjal iskolateremtő oktatói és tudományszervezői tevékenységét ismerték el a tudományos tanárnak. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tanszékvezető professzora. Az európai jog, a nemzetközi magánjog és a nemzetközi kereskedelmi jog nemzetközi hírű szakértője. A Magyar Polgári Együttműködés Egyesület alapító elnöke. (Az egyesületnek tagja a Vigyázó Kör is.)

„Azok közé tartozik, akik hitet tesznek amellett, hogy politika és etika egymástól el nem választható. „

A professzor úr többször járt Turán. Első ízben 1996. április 13-án, amikor a milicentenáriumi rendezvények keretében előadást tartott az Általános Iskolában Polgárosodás Magyarországon címmel. 1998. november 22-én - Szent Cecília ünnepén - vendégként fogadhattuk a római katolikus templomban tartott egyházzenei hangversenyen.

Vigyázó Kör (Egyesület Turáért)

TELLÉR JÁNOSNÉ (élt 90 évet)

Az angyalok a mennyben biztos a Húsvéti körmenetre készülődnek és ünnepi díszbe akarnak öltözni – mondta Lukács András apát-plébános a temetésen. Ezért szólította tehát magához a Jóisten a 90 éves Tellér Jánosnét és a 86 éves Gregori Istvánnét. A „Vasalós Panka néni” és a „Szoknyaszedő Panka néni”:

mindannyian így ismertük őket. „Megviselt” viseleteink rendbetételéért hozzájuk bármilyen időpontban fordulhattunk. Fáradszatók voltak, szinte az utolsó napig. Nem a pénzkereset volt a döntő, hanem az ügyszeretet, a szépség szeretete. Ezeknek a folyamatoknak szertertsái vannak. Szégyen is kimondani, hogy 2-300 Ft-okat is alig mertek kérni ezekért az időigényes kézimunkákért. Nekik valóban nem áruk, hanem értékük volt. Titkukat és fortélyukat magukkal vitték a sírba, vagy csak kevés kivételezettnek adatott meg, hogy abba bepillantassanak. A munkavégzés folyamatának volt egy belső rendje, amit csak nyugodt körülmények között tudtak végezni. Szakmai féltésről vagy egyéb okról volt-e szó, nem tudni. Munkájukat olyannyira magukénak érezték, hogy a hagyatékok utódlásáról tudatosan nem is gondoskodtak. Reméljük, hogyha még nincs is anyira köztudatban, de vannak ügyeskező asszonyok, akik továbbviszik ezt a szellemi örökséget. De „olyan már nem lesz az életben”, mint ők voltak – mondják az idős asszonyok.

Sára Ferenc, a Kék Szivárvány Népdalkör nyugalmazott vezetője emlékezett vissza kérésre Tellér Jánosnéra, hiszen együttesvezetőként és művelődési ház vezetőként is sokat dolgozott Panka nénival.

A háttér munkáról, amely minden szinten nélkülözhetetlen, viszonylag kevés szó esik. „Mamáról” is alig beszéltünk. Valószínű, abból fakadt, hogy teljesen meghízhatott volt. Fájdalmam és egyben hiányosságomként tudom be, hogy soha nem készítettünk filmfelvételt az előkészületekről. Beszélgettünk vele mindenféléről, de sohasem a munkájáról. Ki is volt ő valójában, azon túl, hogy egy rendkívül melegszívű, halk, kiegyensúlyozott embergényiség? Ezek a jelzők utalnak legjobban személyére. A félingek és kendők vasalása, a főszerelőket öltöztetése az ő önként vállalt feladata volt. Az első menyasszony-öltöztetője az együttesnek. Munkája eredményét a színpadon láthattuk, nélküle nem tudtunk volna megvalósítani egyetlen produkciót sem, a csoporttal együtt utazott a fellépésekre. Az '50-es évektől számítható a kapcsolatunk. Kovács Laci bácsi megtanított rá, ha azt akarjuk, hogy minden rendben legyen, Panka néni-nek kell szólni. A „Mama” mindig kérdezte tőlem: „No, fájtn volt-e Ferikém? Ugye, fájtn volt?” Úgy gondolom, nyugodtan elmondhatjuk, hogy nemcsak a népiegyüttesnek, hanem az egész falunak dolgozott, hiszen a vásárnapok – ezek közül is kiemelve a főbb ünnepeket – a

GREGORI ISTVÁNNÉ (élt 86 évet)

népviséletek felvonultatásának alkalmai is voltak egyben. Soha nem mondta, hogy nem ér rá. „Hadd itt, oszt akkó majd lesz veled valami!” És mindig lett. Csak dolgozott, soha nem beszélt, gyönyörködött abban, hogy szép legyen.

1997-ben Tura Nagyközség Önkormányzata Turáért Emlékérem kitüntető címet adományozott Gregori Istvánnénak. Méltatlannak ítéltető módon, de akkor aktualitásban mégis elmaradt, hogy írjunk róla ill. beszélges-sünk vele a Turai Hírlap hasábjain, hiszen az épp hányatott időszakát élte. Most már, sajnos csak emlékezni tudunk rá. Archivumunkban az egyetlen lenyomat szorgalmáról, az a településünkről szóló rövidfilm, melyet 1996-ban a Duna Tv Mezőgazdasági Műsorok Szerkesztősége Tájak, fortélyok, asszonyok c. sorozatának részeként készített. A színes képek megörökítették Gregori Istvánné keze munkáját is Gellér Rózsa szerkesztő szavainak aláfestésével:

„Nincs annyi ránc Panka néni arcán, mint amennyi szoknyaráncot szedett már. A turai parasztszoknyák sorsa éppen olyan, mint a lakásoké. Ünnepekre felújítják, felfrissítik, csakhogy ki-ki a maga otthonát, Gregori Istvánné pedig mindenki viseletes szoknyáját. Télen is, nyáron is bőven van munkája. Talán a rácsodálkozástól, a munkája iránt érzett tisztelettől, ujjai még mindig engedelmeskednek. Nem is azokat irigveljük, inkább mérhetetlen türelmét, amit a nálánál fiatalabbak képtelenek jussul fogadni. Ezért sokan figyelik mozdulatait.”

Nem törte meg semmiféle betegség sem, inkább hangosan fohászkozott a Jóistenhez: „Ne haljak még meg, hadd csináljam még!” Sokan biztatták, miért nem kér rendes árat. „Tudod, fiam, a kis garas is garas, s ha a keveseket összerakom, sok lesz belőle.” – mondogatta. De ez talán még arra a csomag gyógyszerre sem volt elég, amit naponta be kellett szednie.

Hál' Istennek mindkettőjüket gondoskodó, meleg családi szeretet fonta körül, s ha a vasalás és szedés ugyan nem is megy olyan jól gyermekeknek és unokáknak, de mindkét helyen megtaláljuk az élő kapcsolatot a népművészettel. Tellérné lánya, Ilonka tagja volt fennállásáig a Kék Szivárvány Népdalkörnek, Gregoriné unokái közül kettő, Éva és Ákos pedig a turai ifjúsági néptánc-csoportnak.

Népdalkörösök és néptáncosok, fiatal máriáslányok és idős viseletes asszonyok, különböző generációk egyforma szívvel osztozunk a gyászoló családok fájdalmában. Szomorúan gondolunk rá, hogy 2000-ben kettővel több sírt kell megkoszorúznunk, mikor a hagyományos batyusbált megelőzően népművészeinkre emlékezzünk. Öröm viszont, hogy ezentúl turai népviseletben őriznek minket az angyalok.

Seres Tünde

„Ha te húzod, én meg járom...”

MESTEREK: Rónai Zoltán és Unger Balázs (felső sor)
és TANITVÁNYAIK: Kuti József, Tóth Sebestyén (alsó sor)

Múlt év őszén faluszerte több plakáton olvashattuk, hogy a művelődési házban népzenei oktatáson vehetnek részt az érdeklődők. A képzés új kezdeményezés, hiszen a hegedűvel, brácsával, cimbalommal, nagybögővel való ismerkedésre eddig nem volt lehetőségünk. Tehetséges fiatal zenészek. **RÓNAI ZOLTÁN** és **UNGER BALÁZS**, tanítják azt a 12 gyermeket és 6 felnőttet, akik elsőként csatlakoztak az Aszódi Zeneiskola népzenei tagozatához.

Már láthattuk és hallhattuk a növendékeket első nyilvános összejátékukon, március 25-én. Igaz, egyelőre szűk körben mutatkoztak be – Dolányi Anna alsós néptáncosainak zenéltek -, de eljöttek kíváncsi szülők és pedagógusok is. A zenészek dunántúli muzsikájára azonnal táncra perdültek a kicsik. Pihenésként két dalt tanulhattunk és megismerkedhettünk az egyes hangszerek sajátos hangszínével is. Zenészek, táncosok egyaránt nagyon jól érezték magukat ezen a

vidám hangulatú délutánon.

Az első sikeres bemutatkozás után Balázs és Zoli célja egy vagy akár több népzenei kar megszervezése – örömmel írrom le, hogy Galábos zenekar néven már összeállt egy csoport. Szeretnék továbbá, ha havonta lennének a turai műv. házban táncok, ahol zenészeink muzsikálhatnának felnőtteknek is. A tanítványok közül néhányan a Galga zenekar által szervezett nyári kárpátaljai népzenei táborban mélyíthetik zenei tudásukat, gyakorolt muzsikustól és hagyományörzőktől tanulva. A helyi népzeneoktatásban kiemelkedő helyet kap a Galga mente, azon belül Tura zenei hagyományainak megismerése. Ezért vállalkozott a két oktató arra, hogy a környékben még élő zenészektől, mint adatközlőktől felgyűjtsék a megőrzésre és terjesztésre érdemes zenei anyagot, majd azokat hanghordozón és kottázott formában megjelentessék - ezzel továbbadva az „öregek” tudását.

Kívánom, hogy mindezek az elképzeléseiknek megfelelően valósuljanak meg!

Tóth Panka - FOTÓK: Seres Csilla

Cigány hagyományok II.

Névadási szokások:

Mint minden családban, a cigány családoknál is nagy gondot fordítottak az újszülött névadására. A vándorló cigányok gyermekeiket cigány névre keresztelték (csak keresztnevet adtak). Letelepedésük után czezből a nevekből vezetéknevek is lettek. Hasonlóképpen a foglalkozásaikból is családnevek alakultak ki.

Cigány keresztnevekből lett vezetéknevek: Bangó (görbe), Hutka (kutka=amott), Lólé (piros), Losó (pohár), Makula (mak=légy), Pisont (pishot=fűjtató), stb. Foglalkozásokból lett vezetéknevek: Csurár (késes), Faragó, Kanalas, Kovács, Lakatos, Orsós, Rézműves, Rostás, stb. Egyéb nevekből is alakultak ki vezetéknevek: Bari (nagy), Nagy (a cigánynév lefordítása), Népnévből: Horváth, Oláh, Rác, Helységnevből ill. magyarosított név: Bihari, Sárközi, Szénási, stb.

Ma is szokás a kisgyerekeknek cigány nevet adni a hivatalos mellé. Ezeknek a neveknek egy része el is marad, de helyette újabb név ragad az illetőre, mely aztán egész életén végigkíséri. Ez a ragadványnév tulajdonképpen megkülönböztető név. A cigány ember rokonai, barátai közt kizárólag e nevet használja.

Megkülönböztető lánynevek: Babi, Babus, Bimbis, Biza, Majka, Mali, Mozol, Tina, stb. Megkülönböztető fiúnevek: Bango (görbe), Boska, Cino (kicsi), Dilo (bolond), Káló (fekete), Korro (vak), stb. A cigány nevek mellett természetesen megtalálhatóak a magyar ragadványnevek is. Pl. Csalfa, Csinos, Kincsó, Kopasz, Pulyka, Sánta, Pipás, stb. Ha a közösség néhány tagja nem is tudja a cigányember hivatalos nevét, a cigány nevet mindenki ismeri, hiszen ez az „igazi” neve.

Lakatos Gyula

Tarcsi Anna

képzőművészeti kiállítás a turai műv. házban '99 május 24-ig nyitva tart. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

A **CITROM SZIGETI DROM EGYÜTTES** szeretettel várja az érdeklődőket
1999. ÁPRILIS 24-én (szombat) 20 órakor a turai művelődési házba.

Program: **ZENÉS CIGÁNYBALLADA** - írta és színpadra állította: **MEZEI LÁSZLÓ** együttesvezető
BÁL NÓTAEST: **BERKI ZSIGMOND** és zenekara Belépődíj: **500 Ft**

HÚSVÉTI ÖRÖMÜNK!

Húsvét a kereszténység legnagyobb ünnepe. Nemcsak ünnep, nemcsak emlékezés, hanem állandóan ható erő. - Hiszen nemcsak megemlékezünk Krisztus Urunk haláláról, feltámadásának tényéről... nemcsak visszaidézzük emlékét, hanem újra átéljük.

A liturgia nem lejátssza színdarab formában a múlt eseményeinek, hanem titokzatos módon részesevé tesz minket azoknak az eseményeknek. A szentmise nemcsak az Utolsó Vacsora leutánzása, hanem ami ott történt, ugyanaz történik most is... A szentmise nemcsak Jézus "Halálának és feltámadásának" hirdetése, hanem részesít minket a megváltás gyümölcsében.

Minden vasárnap Jézus feltámadásának ünneplése. Ezért ünnepel a kereszténység szombat helyett vasárnapon, a hét első napján, amikor az Úr feltámadt... De minden szentmise, minden szentségben való részesedés mint egy "villanykapcsoló", érintkezésbe hoz minket az értünk meghalt és feltámadt Krisztussal... mint egy "vízcsap", megnyitja számunkra a bűnbocsátnak, a minket megszentelő kegyelemnek (isteni ajándékoknak) forrását.

Húsvét vigiliáján (éjszakáján) ezért keresztel örömmel a pap. Hiszen a feltámadt Krisztus ajándékát a keresztség adja nekünk első ízben. A felnőtt megkereszteltet a keresztelekor azonnal megbérmálja a keresztelő pap, a Szentlélek erejével tölti el a hívő lelket, hogy a keresztségben vállalt Krisztusi élet megélésében erős, határozott legyen. - És ugyanazon szentmisén nyújtja neki titokzatos módon a "Kenyérszínbe" öltözött Krisztust, hogy vele eggyé legyen. Szent Pál ezt a megváltottság örömet így hirdeti: "Élek, de már nem is én, hanem Krisztus él énbennem."

Minden keresztség, minden szentmise, szentáldozás, szentgyónás, bérmálás, de a többi szentség is Krisztusból források. Belőle árasztja mindazokra kegyelmét, akik hívő lélekkel, készséges akarattal befogadják azt.

A keresztény ember élete öröm és remény. Ennek forrása Krisztus halála és feltámadása.

RÉGI ÁPRILISOK EGYHÁZAT ÉRINTŐ ESEMÉNYEIBŐL:

1748 áprilisában lett turai plébános **LAKICS FERENC (1748-1754)**

1871. április 19-én jött Turára plébánosnak, és 1876. április 14-én Nagypénteken halt meg.

BRUCKNER ENDRE (1871-1876)

Haláláról Mócza Imre káplánja ezt jegyzi föl:

"1876 április 14. nagypénteken reggel 9 órakor adta vissza lelkét Teremtőjének Bruckner Endre címzetes apát és turai plébános: alig egy heti betegség vitte a sírba. Temetése 17-én, húsvét másnapján volt nagy részvét mellett: a hatvani prépost, Janikovics Alajos temette, 18 pap volt jelent a környékből.

1846. április 17-én halt meg **NOVOTHA JÓZSEF (1814-1832)**

1814. május 29-én jött TURÁRA plébánosnak.

Plébánossága idején: 1817-ben emelték a *Nepomuki Szent János szobrot*. - Ugyanazon évben Szentlászló felé. Mitz József, majd 1821-ben a temetőben Fabricius József állítottatott keresztet.

1825-ben a megrepedt nagy harangot újjáöntették Pesten, a Boldogságos Szűz tiszteletére.

1829-ben a földesúr a falu végén lévő temetőt, amelynek délre néz a kapuja, körülárkoltatta. 1830-ban áldotta meg az esperes. Közepén feszület, lapos fémkorpusszal.

1832-ben a püspök javadalmától megfosztotta. Akkor *Egerbe költözött, és ott nyomorban halt meg 1846. április 17-én.*

EGYHÁZI KRÓNIKA

1988 április 20-án halt meg **SZABÓ JÁNOS**. Nagymágocson született 1951 május 5-én.

Hitoktató volt TURÁN. 1979 július 1-től 1981. augusztus 1-ig.

Haláláról így ad hírt a Körlevél 1988 július 5-én: 1988 április 20-án a szentségekkel megerősítve nagy türelemmel és megnyugvással viselt hosszú szenvedés után az örökkévalóságba költözött Szabó János lelkész. ... *Megboldogult paptestvérünk papi munkájában magáénak érezte a szerencsétlen, kábítószerral fertőzött emberek sorsát és mindent megtett értük, hogy visszataláljanak az emberhez méltó életre.*

Temetése május 5-én volt du. 6 órakor volt az Árpádalmi kápolna kertjében. Temetését Dr. Dankó László kalocsai érsek végezte. Füles Lajos c. esp. plébános a gyászszertartás közben szólt a gyászolókhöz. Turáról 3 busszal mentünk. Kartalról, Gödöllőről, sőt más helyekről is buszok érkeztek. Sok kispap és fiatal pap is résztvevett a temetésen."

1991 április 21-én halt meg **BUDAVÁRI JÓZSEF**, Abonyban született 1917. szeptember 20-án.

Káplán volt. 1947-1949-ig TURÁN. Plébános volt 1964-től Csongrádban, a Szent József plébánián. 1970-ben püspöki tanácsos. 1978-ban saját kérésére a püspök nyugdíjba engedi. Tápiószőlősen telepszik le, és segít a lelki-pásztori munkában haláláig.

Marosi Izidor püspök így adja hírül halálát: "Budavári József, püspöki tanácsos, nyug. plébános, 1991. április 21-én tápiószőlősi otthonában a szentségekkel többszörösen megerősítve elhunyt. Megfáradt testét április 30-án, az abonyi nagytemetőben szülei sírjában helyezték el. A temetési szertartást Gémes Mihály c. prépost, főesperes, tiszakécskei plébános úr végezte."

Más hírek:

1984. április 8.-án. Fekete Péter atya vezetésével az újhatvani és turai fiatalok adták elő nagy sikerrel Silye Jenő: Kristályóriás c. oratóriumát.

1991. április 21-én "Feltámadt Krisztus Alleluja!" műsor a Művelődési Házban. Énekkarunk szerepelt, fiatalok a Gazdag ifjú c. bibliai darabot adták elő.

1997. április 12-én a Szolnoki IFISEK. Kómár István szobi plébános, vezetésével adták elő Barczy Zsolt: Az élet kenyere c. oratóriumát.

1997. április 22-én reggelre fehérlett a hótól a határ. Március 19-e óta hideg, viharos szél, alkalmi hóeséssel. A fehér vasárnapot "fehér" hétfő követte ebben az évben.

1989. április 23-ra virradó éjjel feltörték a sekrestyét: 3 miséző kelyhet, 2 áldoztató kelyhet vittek el. Semmi nem lett meg belőlük.

1988. április 24-én áldottam meg a Hévízi úti, megújított keresztet.

1986. április 28-án kezdtük a templom mennyezetet leve-rését. Hétfőn 20-an, Kedden 39-en segítettek.

1594. április végén (405 éve!) Tiffenbach táborok 10.000 lovas és gyalogossal megütközött TURA HATÁRÁBAN 3300 török esett el a harcban, 252 zászlót, 17 ágyút, 27 hadifoglyot szereztek.

EGYHÁZKÖZSÉGÜNK MOST KÖVETKEZŐ ESEMÉNYEI:

Április utolsó vasárnapján 9 órakor **BÚZA-SZENTELEÉS**. Együtt könyörögjünk a "Mindennapi kenyérért" - egyben ünnepélyes keresztelés is lesz.

Május 2-án Hajdú Jenő c. apát, főesperes, kocséri plébánost küldi a püspök atya, hogy a bérmlás részesítse fiataljainkat. - Szülők, bérmaszülők! A példaadáshoz hozzátartozik, hogy szentgyónással, szentáldozással imádkozzatok felnőtté váló gyermekeitekért.

Május 16-án 9 óras szentmisén fogadja az Úr Jézust a szentáldozásban a 3. osztályosok kis csapata.

Lukács András
apát plébános

Szav és hang: Maczkó Mária

(folytatás a címloldalról) A szép évfordulókat általában félelemmel vegyes büszkeséggel éljük át. Még nem tudjuk, hogy a visszatekintő számadás, vagy a még ránk váró feladat láza tesz-e majd nagyobb hatást lelkünkre. Egy művész életében lezárult egy korszak – irhatnám, ha nem lennék biztos abban, hogy ő tiltakozna ellene. Túl fiatal még az alkotói összegzéshez, túl tettekre kész még ahhoz, hogy bármit is lezárjon. Barátai és tanítványai, akik eljöttek a műsorra, képet alkothattak arról, mit is jelent a népművészet az ezredforduló Magyarországon. Megtiszteltetés volt mindannyiunknak a jelenlét, nekem pedig különösen, hogy a színpad mögött szót válthattam két „élő legendával”: Kallós Zoltán erdélyi származású Kossuth-díjas néprajzkutatóval, népdalgyűjtővel, és Timár Sándor Állami-, és Erkel Ferenc-díjas koreográfussal, Erdemes Művésszel. De, még mielőtt a beszélgetés következne, szeretném megköszönni az élményt – Maczkó Mária nevében is – az est további szereplőinek: a fentiekén kívül Timár Böske táncművésznék, Birinyi József, Kovács László, Rónai Lajos népzeneészeknek, Kóka Rozália mese-mondónak, Petrás Mária népdalénekesnek, Dévai János a Magyar Rádió népzenei szerkesztőjének, Szabó András előadóművésznék, Mosóczi Livia, Skuczi László, Széphalmi Zoltán, Babinecz Sándor, Timár Mihály néptáncosoknak, a Gajdos, a Galga és a Fix Stimm zenekaroknak, a Csillagszemű Gyermektáncgyűttesnek, a Turai Ifjúsági Néptáncsoportnak és végül, de nem utolsó sorban Mária tanítványainak, a Turai Énekmondóknak.

- Sok fiatalot láttam itt, akiknek életkorából nem feltétlenül következik a népművészet iránti fogékonyság, mégis nagy szívvel csinálják. Mi az oka?

Kallós Zoltán: - Világjelenség lett visszafordulni a gyökerekhez. Különösen Magyarországon, ahol beindult a táncházmozgalom, és szerintem működik. A magyar kezdeményezés már átlépte az országot, de Európa határait is. A régi öregek, akiket érdekelt ez a kultúra, hozzák a gyerekeiket, unokáikat. Jó látni, hogy sok iskolában bevezetik az ilyen oktatást, mert így a fiatalok nem csak egy évszázadok alatt kialakult és csiszolódott szórakozási formát ismerhetnek meg, hanem részesévé válhatnak egy olyan kultúrának, amely tartást ad, ugyanakkor megkövetel egyfajta viselkedést is.

- Meg van még az erdélyiekben a tánc, a hagyományörzés igénye és szeretete?

K.Z.: - Azért ott sem mindenhol, de jó példa erre Visa, ahol néhány értelmes fiatal bekapcsolódott a táncházmozgalomba, újjáélesztették a népviseletet is. Ugyanez van a mezőségi Mérában. Sajnos Széken tudatosan lezüllesztették a táncot, rendőr várt az ajtóban, ha oda-mentünk.

- Gondolom, ma már ez nem jellemző.

K.Z.: - Ez igaz, de kiesett egy generáció, akiket csak nagyon szívós munkával lehet majd pótolni. Ezt kezdte most el az ottani igazgató, Deák Marci, az iskolai táncoktatás bevezetésével. A tánc jobb egy torna-

óránál, mert itt nem csak a test, de a szellem is mozog, önálló koreográfiát, lépéseket kell alkalmazni, létrehozni. Mindenkinek kell, hogy legyen egy zenei anyanyelve, amihez szervesen köthető a mozgáskultúra is.

- Ha jól tudom, Erdélyben közösen indultak felfedezőútra Máriával, felkutatva az autentikus népzene lelőhelyeit. Találkoztak olyasmivel, ami újat jelentett az Önök számára?

K.Z.: - Természetesen, hiszen sok helyen jártunk, ahol korábban még senki nem fordult meg ilyen céllal. De Magyarországon is fellelhetőek még érdekes népdalok, például a turaiak is sok szép régies dallamot ismernek. Az viszont megfigyelhető, hogy az erdélyi ember fogékonyabb a népi kultúrára, telítettebb bennük a nemzeti érzés. Biztató jelnek tartom viszont, hogy az új itteni vezetés nyitottabb ebben az irányban, mint az elődje volt. Nem kell szégyellni a magyar szót, mert addig léte-zünk, amíg tisztában vagyunk identitásunkkal. Belecsöppentünk itt ezer éve egy latin-germán-szláv „tengerbe”, ahol csak úgy lehet a felszínen maradni, ha büszkék vagyunk a hovatartozásunkra, ha ápoljuk a magyar nyelvet, zenét, kultúrát. A világ is csak erre a Magyarországra kíváncsi. Ez tartott életben bennünket eddig is, és ez fog ezután is.

Timár Sándor 1981-től 15 éven át volt az Állami Népi Együttes művészeti vezetője. Itt találkoztak először Máriával, aki tíz évig volt az együttes szóloénekes.

Timár Sándor: - Jól emlékszem rá, nagyon fiatal volt még, de már akkor is kitörő lelkesedés és érdeklődés jellemezte. Még nem ismerte senki, „csak” egy kislány volt a Galga mentéről, akinek gyönyörű a hangja. Nehéz időszak volt ez, keményen meg kellett küzdenünk az elismerésért. Volt, aki nem akarta elfogadni, hogy felvittük a táncházat a színpadra. Mi csak azért is felvittük, és meghódítottuk vele a világot. Művészetként és szórakozási formaként egyaránt. Amerikától Japánig sok ezer tanítványunk, rajongónk van, és ez nem kis részben Mari érdeme is.

- Milyen volt ő kezdő énekesként? Megszéppent, keresgélő, öntudatos?

T.S.: - Gyakorlata nem, de lelke volt, ami gyorsan beillesztette őt a csapatba.

- Mennyi a tehetség és mennyi a munka abban, hogy valaki idáig eljut?

T.S.: - Az együttesben ő már nem kapott különösebb képzést, csak feladatot, ami fejlesztette a tudását. Bartók és Kodály műveket dolgoztunk fel, sok volt a fellépés, ennél jobb iskola nem kell.

- Hat évvel ezelőtt megalakította a Csillagszemű gyermek-táncgyűttest. Ez is bizonyítja, hogy a népművészetet nem lehet elég korán „beoltani” a fiatalokba?

T.S.: - A gyerek csoda. Nap mint nap szembesülök ezzel, mióta létrehoztam az együttest. Ma már 200 - 4 és 10 év közötti - gyermek táncol velünk, ami Európában is egyedülálló. Őket nézve, minden próbán, előadáson a néptánc újjászületését élem át általuk. Idén tavasszal jelenik meg egy könyvem, amiben ezeket az élményeimet is leírom a néptánc-tanítási módszeremen keresztül.

- Mi lesz a címe?

T.S.: - Még csak munkacíme van: Néptánc-iskola, de javasolták már a Timár-iskola címet is. Az utóbbi mellett az szől, hogy a módszeremet külföldön is a nevémmel azonosítják, talán nem lesz szerénytelenség, ha a könyv borítóján is ezt használom. A tankönyv összefoglaló lesz, hogyan kell az apróságokat nevelni egészen a profi táncos képzésig. 12 éves Állami Balett Intézet-i munka tapasztalata lesz benne, így végre megjelenik egy hiánypótló kiadvány, ami a pedagógusok számára bő forrásanyaggal szolgál majd.

- Várjuk megjelenését, és azzal köszönöm meg a beszélgetést, hogy Maczkó Mária 30 éves jubileumi estjén ugyanilyen hit, lelkesedés jellemezze Önöket, amihez jó egészséget kívánok! T.L.

15 éve énekel nekünk

Néhány hónapja jelent MACZKO MÁRIA népdalénekes és SZABÓ ANDRÁS előadóművész rég dédelgetett álomból megszületett kazettája, **KÖNYÖRGÉS** címmel.

„Irodalmunk szinte kitapinthatóan jelenlévő vonulata, műfaja: a könyörgés. Szorongatott léthelyzetben született meg ez a hang, s már magyar nyelvű írásbeliségünk első emlékeiben megszólal. A könyörgés hangja a Mohács utáni török küzdelmek időszakában erősödik fel, de végigkíséri Rákóczi szabadságharcának esztendeit, s ott van az 1848-49-es forradalom és szabadságharc verse foglalt imáiban is. Trianon után ugyanez a hang a leszakított nemzettestek első magára eszmélésében tör elő újra, s megrázó erővel él mindmáig. A népdalok, az egyházi népi énekek és zsoltárok ugyanennek a békéért és megváltásért esedéklő könyörgésnek lettek őrzői és táplálói. Aki ezeknek az irodalmi és zenei kincseknek a közelébe kerül, egy kicsit annak a történelemnek a megértéséhez is közelebb jut, mely ezeket a verseket és énekeket életre szólította” – olvasható a borító ajánlásán.

A Halotti Beszéd től a határon túli magyar költők alkotásáig öleli át irodalmunkat ez a páratlan összeállítás, melyre énekekkel ráfelel Maczko Mária, „tisztán, napsugarasan” – ahogyan a Nők Lapja írt róla.

Szabó András a legrégebbi múlt, a kezdet, ugyanakkor a legelőbb jelen is egyszerre az ő számára. A civilben is irodalommal foglalkozó Szabó Andrást, munkahelyén, az Eötvös Collegiumban kerestem meg egy rövid beszélgetésre.

- Minek tulajdonítod, hogy te vagy az egyetlen, aki a kezdetektől napjainkig megszakítás nélkül társa vagy Maczinak, ugyanakkor a többiekkel csak meghatározott szakaszokra szőtt ez a művészi kapcsolat?

- Ezt úgy szoktuk megfogalmazni, hogy lelki társak vagyunk, a szónak abban az értelemben, hogy nagyon tudjuk egymást „venni”. Azokat a pillanatokot, melyeket az irodalom megszakít, az ének fejezi be. Soha nem kellett nagyon átbeszelnünk, hogy egy-egy prózát vagy verset milyen dal kövessen, mert Maczi erre mindig ráértett. Azon nyomban alkalmazkodó egyházi vagy népi éneket, népdalt vagy zsoltárt tudott kiválasztani. Összeköt bennünket, hogy a szó legszorosabb és legnemesebb értelmében mindketten szolgálatnak tekintjük a műfajunkat.

- Meséj egy kicsit a közös munka kezdeteiről!

- A részletekről annyit szeretnék elmondani, hogy még a régi Egyetemi Színpadon 1984-ben volt egy Bajcsy-Zsilinszky est, ahol Vikár Béla is szerepelt. Maczi ott tűnt fel. Később aztán úgy alakult, hogy a Forrás Kör – melynek tagja voltam – különböző műsoraiban is fellépett, és egyre inkább számítottunk az ő jelenlétére, ahogy mind jobban közelebb kerültünk egymáshoz. Az az eszköztelen, Marosi Júlia iskolájából kinövő stílus már akkor is jellemző volt rá, amit nagyon kö-

vetkezetesen visz a mai napig. Ez igazán megtetszett nekünk. Vendégként szerepelt a Kós Károly műsorban, ami az én önálló estem volt, később viszonzta a meghívásomat a sajátjaira. Megfigyelhető volt, hogy a különböző társművészek, mint az ének és irodalom, jól kiegészítik egymást. Így született meg közös elhatározásunkból a Könyörgés c. kazetta, ill. annak előzményeként a műsor, melyet azóta is sikerrel járjuk az országot.

- Lesz-e folytatása a kazettának?

- Szerencsére Maczi nem hagy nyugodni ebből a szempontból. A két és fél hónapja megjelent kazettánk sikere arra irányít minket, hogy legyen folytatása. De, hogy milyen irányba, azzal kapcsolatban konkrétumokkal még nem tudok szolgálni. Az biztos, hogy hasonló, rendhagyó irodalomóra jellegű anyagot fogunk készíteni.

- Van még más partnered, akivel ilyen mélységű munkakapcsolatban és emberi összetartozásban vagy?

- A Forrás Kör előadásainak megszakadása, vagyis 1991 óta én lényegében egyedül ill. Maczival dolgozom. Most kivételes eset, hogy a Szent László Akadémián belül van egy irodalmi műsor (Nyíróre, Tamásira emlékezünk), itt Cs. Szabó István a partnerem. Szeretem a kamara

jellegű előadásokat, ahol nem kell sokat szervezni. Úgy érzem, mi tökéletesen elegyek vagyunk egymásnak ketten Maczival.

- Mesélnél egy személyes hangvételű élményt vele kapcsolatban?

- Annyi már a közös élményünk, hogy sokszor észre se vesszük, mi köt össze bennünket. Az egymásra való reagálás egy állandó mozzanat közöttünk. A „Könyörgés” próbái közben sokszor elég csak összenézni ahhoz, hogy értsük a másikat. Sőt, az erdélyi fellépésünkön, ahol szerettem volna, hogy több helyi jellegű próza hangozzon el – anélkül, hogy megbeszéltük volna előre – ő előadás közben követte az elképzelésemet, és ennek megfelelően erdélyi népdalokkal gazdagította az összeállítást. Legfontosabb tehát műsor közben egymás megtalálása, az, hogy nem tudjuk egymást zavarba hozni.

- Mit jelentett számodra a jubileumi est, hogy érezted magad?

- Nagyon jól. Kevesen tudják, hogy az előadás tulajdonképpen főpróba is volt, hiszen a három és fél óra alatt végig gördülékenyen haladt a műsor. Valószínűleg azért, mert mindenki tudta a saját feladatát, és azt jól is adta elő. Ha mindenki a saját műfajában tehetséges, akkor ezeket a külön kis „mikroszálakat” csak egymás mellé kell állítani. Itt is meg volt a felépítettség. Örülök, hogy megajándékozhattam Maczit egyik kedvencével, a Zs. Nagy Lajos prózával. Engem is mindig elrészélt, mert tudom, hogy mit jelent valakinek az édesanyja előtt énekelni. Azzal végződik a történet, hogy „egy kis szürke házban laknak ők, akiknek első születésük és valamennyi újjászületésük köszönhetem: Anyám és Apám.” Tudtam, hogy ott ül az édesanyja a nézőtérben és Maczi abban a pillanatban rákezdte a Köszönöm anyám, hogy fölneveltél kezdetű éneket. Maczi - művészetével és egész lényével - olyan embereket tud maga köré gyűjteni, akik ezidáig tartó pályafutásukkal hitelesítik önmagukat, Timár Sándortól a Turai Énekmondóig. Ebben a jubileumi estben benne volt az is, hogy ezekre az emberekre, akikre számított a múltban, számítani fog a jövőben is. **Seres Tünde**

FOTÓ:

Olasz Ferenc

Seres Csilla

Rólunk írták az újságok

"Kis hazánk" a "nagy sajtóban"

(folytatás a címlapról) Persze nehézségek jelentkeztek a gyűjtőmunka során. Elég sok lapot és folyóiratot tud a szakkör figyelemmel kísérni, de egyáltalán nem vagyunk biztosak abban, hogy valóban minden megjelent írás bekerül az archívumba. Ezért ezt az alkalmat is fel szeretnénk használni arra, hogy ha valaki ilyen témájú írásokat talál valamely sajtótermékben, szíveskedjen a szerkesztőség rendelkezésére bocsájtani. A fénymásolás után, természetesen az eredeti lapot visszaszolgáltatjuk a tulajdonosnak. Az ilyen észrevételeket a községit, vagy az iskolai könyvtárban lehet jelezni. Mi pedig, a Turai Hírlap hasábjain, sajtószemléinkben szeretnénk felhívni a figyelmet ezekre az írásokra, azok rövid tartalmával, mondanivalójának vázlatos közlésével. Minden alkalommal az előző hónapban megjelent újság-cikkekből tallózunk.

Március 5-en a Pest Megyei Krónikában az alábbi cikk jelent meg: Százötven éve gondozott honvédsírok. Ebből megtudhatjuk, hogy az első Pest megyei honvédelemkővet 1868-ban állították Vácott. Turán az 1849-es turai csatában (július 20.) elhunyt Szele Andor huszárörrmester és 17 társának síremléke emlékeztet a dicső napokra. De megtalálható itt Mészáros Antal huszárörrmester és Tóth Antal honvéd síremléke is. Kuti József úr elmondta az újságíróknak azt is, hogy a Zsámboki úti homokos területen temették el Golstein Ágoston orosz őrnagy és két katonatársa holtestét.

Ugyancsak a Pest Megyei Krónikában, a március 8-i számában, Radó Virág tollából olvashattuk azt a helyreigazítást, amelyben a szerző elnézést kér egy korábban megjelent cikkében fellelhető hiányosságok miatt. Az akkor kimaradt, kiváló együttesek sorában említi meg a Turai Komédiásokat. A cikk címe: *Tíz kicsi néger*.

Újkeletű Pest megyei lapunk, a Pest Megyei Hírmők ezidőtájt még csak hetilapként jelentkezik, min-

den szerdán. A március 10-i számában Épül négy község hulladék-tárolója címmel Galgahéviz, Tura, Vácszentlászló és Zsámbok közös vállalkozásáról ír Cs. M. A cikk szerint az új szelektív hulladékgyűjtő 50 évre biztosítja a 4 község lakosságának a környezetbarát hulladékkezelést. Benke Sándor, az építkezés turai szakértője szerint jelenleg a munkálatok 70 százaléka készült el. Most a legfontosabb dolog következik, a lakosság felkészítése a szelektív hulladékgyűjtés befogadására.

Ugyanebben a számban Csiki Miklós tollából olvashatunk Erdélybe készülnek a Turai Komédiások címmel a színikör erdélyi útjának előkészületeiről. A cikk röviden értékeli a turai színjátszók eddigi hazai szerepléseit, melyek nem egy esetben a megye határait is átlépték, majd vázolja a turné útvonalát. Végül arra utal, hogy az út csak akkor valósulhat meg, ha találnak támogatókat.

Március 13-án, a Pest Megyei Krónika közli Perczel Mór hadijelentését a turai útközetről, amely már egy évvel ezelőtt megjelent a fent említett faliújságon. Most a Vigyázó Kör bocsájtotta a Krónika rendelkezésére az értékes dokumentumot.

Március 16-án M. M. aláírással ismét a Pest Megyei Krónikában olvashattuk a Környezetvédelem Turán című cikket. Miért kell a településeknek a környezetvédelemmel foglalkozni? - teszi fel a kérdést Tóth István polgármester úr, aki résztvevője és előadója volt az Országos Környezetvédelmi Napoknak. Minden település polgárainak jogában áll meghatározni, formálni a környezetet. Ezután Tóth István részletesen elmondja azokat

az erőfeszítéseket, amelyeket nagyközségünk tett a környezetvédelemért.

Nagy Ákos remek cikket írt a Turai tornásztradíciók címmel, március 24-én ugyancsak a Pest Megyei Krónikában. Ilonka néni (azaz Varju Mihályné) Turán a tornát városi rangra emelte, hiszen a versenyek nagy részén csak városok az ellenfelek - állapítja meg az újságíró. Varjuné nyugodtan vonult el a megérdemelt nyugalomba, hiszen Demetrovics Krisztina, az egykori tornász és Minor Zsolt, az iskola új tornatanára folytatják a 25 éves sikorsorozatot. Van több támogatója is a tornászcsapatnak, közülük is kiemelkedik Tolnai Géza, aki ha kell, támogat, ha kell, kíséri a versenyekre, ha kell, támogatókat szerez és ha a helyzet úgy kívánja, szervez is. Végül szó esik a területi verseny kissé "kemény" pontozóiról is.

Március 2-án Nagy Ákos ismét jelentkezett a fenti lapban, ahol már az országos torna diákolimpia döntőjét kommentálja. Tura ismét bizonyított: Két debreceni és egy tiszaujvárosi csapat után a negyedik helyen végzett, maga mögé utasítva olyan nagy városokat, mint Budapest, Kecskemét, Ózd vagy Komárom.

A Pest Megyei Krónika március 29-én Négy falu közös hulladéklerakót épít címmel, Balázs Gusztáv segítségével mutatja be még részletesebben ezt a nagyszerű kezdeményezést. A tájegység egyik legfontosabb kincse az ivóvíz. Ennek megóvása érdekében a négy község magáévá tette a közös, környezetbarát hulladéklerakó létrehozását. A terjedelmes írásból azt is megtudhatjuk, hogy az építéssel kapcsolatos költségek 73 százalékát pályázatok útján nyerték el. Ezzel a technológiával Pest megyében ez a második ilyen jellegű létesítmény. Turán már működik a hulladékudvar, ahol máris átvesszik a használható anyagokat. Végül megemlíti a cikk a Galgamenti Népfőiskolát, amelynek célja a környezeti nevelés.

Takács Pál

TÁRSALGÓ

„Nem csak mondja, hanem el is játssza a mesét.”

PEST MEGYE LEGJOBB MESEMONDÓJA

„Volt egyszer egy medve. Sose volt jó kedve. Dirmegett-dörmögött, mintha semmi másra nem lett volna oka, csak a búslakodásra. Miért lehetett bánatos a medve, mit gondolsz? Ha mézet nyalogatott, nem volt elég édes. Ha a nap kisütött, nem volt elég fényes. Még az oduját is szüknek találta, kint aludt inkább a bokor aljába...”

Így kezdődik Mészöly Miklós: A bánatos medve című, sokak által jól ismert meséje. Története arról szól, hogy a fent említett bánatos medve hogyan talál magának egy olyan jóbarátot, aki boldogságot csempészik az életébe.

Nem véletlen, hogy amikor **BARANYI NOÉMI** 2.c. osztályos tanuló megkapta Seres Péterné tanító nénitől ezt a verses mesét, nagyon megtetszett neki. Rögtön el is határozta, megtanulja, és részt fog venni a mesemondó versenyen ezzel a kedves állatmesével. Mert Baranyai Noémiről tudni kell, hogy nagy rajongója a meséknek. Az elsőt még édesanyjától hallotta, egészen kiskorában. Azóta is sokszor bújik oda anyuhoz, és kérleli: „Anyuci, ma nagyon jó voltam, mesélj nekem valamit!” Persze eljött az idő, amikor anyu azt mondta neki: „...most már megtanultál olvasni, vedd hát kézbe a mesekönyvet, és olvass magadnak belőle!” Így is lett, Noémi ma már egyik könyvet a másik után „koptatja”, de igazából nem tud betelni ezzel a csodálatos világgal.

- Nagyon szeretem a Grimm meséket is - mondja Noémi - de azért számomra legkedvesebbek az állatokról szólóak. Tessék elképzelni, az ilyen meséket még 4. osztályos bátyusom, Józsi is szívesen meghallgatja, pedig ő nem is a mesét szereti, hanem az állatokat.

- Kinek szoktál még mesélni a testvéreden kívül?

- Karácsonykor, amikor az egész családunk együtt volt, kérték, hogy mondjam el azt a mesét, amellyel megnyertem a megyei versenyt. Mondhatom, hogy a nagyiéknak is nagyon tetszett. Nagymami még sírt is egy kicsit.

Miközben beszélgetünk Noémivel, egy olyan csodálatos gyermekvilág tárul fel előttem, amely ma már csak elvétve tapasztalható. Ahogyan beszél - vagy inkább csacsog - visszaviszi az embert a gyermekkorba, ahol még tudunk abban hinni, hogy mindig az igaz ember a győztes, a gonoszság meg elnyeri méltó büntetését. Szeretnék minden szót feljegyezni, de úgy, ahogy ez a nyolcéves kislány elmondja, sehogyan sem tudom. Sajnálom, hogy nem hoztam magnetofont, de az sem lenne kielégítő, mert ezt a drága kis gyermeket látni is kell, miközben beszél.

- Ő nem csak elmondja a mesét, hanem el is játssza - mondja a tanító néni - de ez a játék csak az arcán, szemén figyelhető meg. Ha medvéről mesél, akkor ő a medve, ha pillangóról, ő is pillangó, ha kecske jelenik meg a mesében, azonnal kecskévé változik. Közben Noémi tovább mesél: - Tessék elképzelni, vasárnap az állatkerthen voltunk. Annak külön örültem, hogy apu is velünk jött, mert ő az építőiparban dolgozik, és csak ritkán tud velünk lenni. Nagyon szeretem, ha együtt vagyunk így négyen, de az is jó, amikor a nagyiék és a rokonok is elfőnnek.

Nehezen tudok szóhoz jutni, de aztán csak sikerül feltennem a következő kérdést.

- Beszéljünk arról is, hogyan tanulsz, szeretted-e az iskolát?

- Az igaz, - mondja a kis előadóművész - hogy nem én vagyok a legjobb az osztályban, de szeretek iskolába járni, és tanulni is. Néhány négyes mellett eddig 74 ötöst szereztem, de például Meleg Daninak 120, Szabó Marcsinak meg 109 ötöse van. Őket szeretném utólélni.

- Vannak-e barátaid az osztályban?

- Nekem az egész osztály a barátom. Amikor tanító néni közölte velük, hogy első helyezést értem el, sőt még a közönségdíjat is elnyertem, nagyon örült mindenki. Marcsi, Szinti és Petra már az óvodában is a barátom voltam, velük sok időt töltök. De várhol is vagyok, mindig sietek haza, hogy tovább olvassam a legújabb mesekönyvemet. Ha elolvasom, anyu mindig vesz nekem egy következőt. Már több, mint 10 könyvem van, és mindet el is olvastam.

- Nem szoktál egy kicsit félni, amikor ki kell állnod sok ember elé, hogy elmondod nekik a meséidet?

- Nem, mert én biztos vagyok benne, hogy szívesen hallgatnak. Amikor a megyei versenyre készültem, anyuci azt mondta nekem, „hogyhogy te nem izgulsz kislányom, mikor nekem a hátamon folyik a víz az izgalomtól?” Meg kellett őt nyugtatnom azzal, hogy nincs miért izgulni, mert úgyvis sikerülni fog.

Ebben a korban talán még korai a pályaválasztás felől érteklődni, de kíváncsi voltam, a sikerek után vajon az előadóművészet vonzza-e Noémit?

- Én először is tanító néni vagy óvó néni szeretnék lenni, hiszen anyukám foglalkozása is óvónő, csak most a családi holtunkban dolgozik eladóként. De az is lehet, hogy fodrász leszek vagy masször. Én szoktam a család minden tagját megmasszírozni, és még nagypapi derékfájását is elmulasztottam.

A kedvemért Noémi még egyszer elmondja a mesét, amely a maciról, a pillangóról és a kecskéről szól, no meg arról, hogyan születik meg egy igaz barátság. Így fejezi be: „...aztán összeölelkeztek, de úgy ám, hogy még a szőr is összekócolódott a medve feje bühján. S mikor hazament, csodálkozva látta, hogy semmi ok a búslakodásra: a mézecske édes, a napocska fényes, s - micsoda csuda - nem szük az odujá!”

Kép és szöveg: Takács Pál

LABDARÚGÁS

NAGYKÁTA - TURA (1-1) /IFI: 2-0/ Győzelemmel fel-
erő döntetlen született. Gólszerző: **Tóth Balázs**. Hiányzott
a csapatból sérülése miatt Győri, betegsége miatt Merényi.

TURA - TÖKÖL (2-4) /IFI: 2-4/ Sok a sérült a csapat-
nál, van, aki a pályán nem találja a helyét. Egy kapushiba,
valamint hátvéd-kapus közös hiba 2 perc alatt 2 gólt ered-
ményez, sajnos a turai hálóba. A csapat összeomlik és
súlyos vereséget szenved. Góllövők: **Merényi (2)**

SERDÜLŐ

TURA-ERDŐKERTES	18-0
BAG-TURA	2-4
TURA-ASZÓD	1-2
VÁCSZENTLÁSZLÓ-TURA	0-5
TURA-VERESEGYHÁZ	5-1

ELŐKÉSZÍTŐ

TURA-GÓLIÁT FC	0-4
ERDŐKERTES-TURA	4-0
TURA-DÁNY	0-6

"SPORTKÖR-ÖRDÖGI KÖR?"

A Turai Hírlap márciusi számában Sára András képviselő
úr nyilatkozott, elmondta véleményét a Turai Községi
Sportklub helyzetéről, a helyi sportról. Szavai sok igazsá-
got tartalmaztak, mégis kiegészítésre szorulnak.

Mennyire a szívügye a turaiaknak a sport?

A játékosok: Mindegyik szívvel-lélekkel csinálja. A hiba
ott van, hogy valaki tehetségesebb, valaki nem. Ezért a
kivülálló ebből csak azt érzékeli, hogy nem megy a csapat-
nak, tehát nem csinálja szívvel-lélekkel.

A Szurkolók: Rengeteg támadás éri a csapatot a szurkolók
részéről. A szurkoló "církuszt", szórakozást akar. Nem ér-
dekl, milyen anyagi körülmények állnak a csapat mögött.
Nem érdekli, hogy a turai nevelésű játékos nem veheti fel a
versenyt a profi fővárosi egyesületnél nevelkedett, jelenleg
a Turával egy osztályban játszó labdarúgókkal szemben. A
szurkoló győzelmet akar - csodák pedig nincsenek. Ez a
csapat ennyire képes. Sajnos olyan "szurkoló" is van, aki a
belépőjegy megvásárlásával sem támogatja az egyesületet.
Az utcáról nézi a meccset és csak akkor jön be, amikor
már nem kell belépőt venni - a második félidőre.

Labdarúgás - leszálló ág!

- Anyagi és személyi okai összefüggenek. Ugyanis jelenlegi

anyagi helyzetünk nem engedi meg a csapat megerősíté-
sét, tehát a személy az anyagiaktól függ. Anyagi feltételek
nélkül csak turai játékos játszik, ez pedig csak a tabella
végére elég. Minden labdarúgóhoz közel álló tudja, az
amatőr státusz Pest megyében (és más megyékben is) csak
nevében amatőr. A bajnokságban szereplő csapatok - és ez
már az alacsonyabb osztályokban is így van - a valóság-
ban profik. A profi jelölés itt az anyagiakra, a prémiumra
vonatkozik. Amatőr szinten dül a profizmus. A turai ama-
tőr szemlélet és helyzet egyedülálló megyénkben. Hogy
vehetnénk fel a versenyt a profikra jellemző anyagi körü-
lményekkel bíró Fót, Cegléd, Dabas, Tápiószentmárton
csapataival szemben. De ne menjünk messzire, itt van Bag,
ahol összefogtak a sport érdekében. Egyedüli támogatónk
a Polgármesteri Hivatal, az általa nyújtott támogatás a
kivülálló számára jól hangzik, de lassan a körzeti szintre
elég csak, vagyis az alapműködésre. Több sajnos nem jut a
sportra. A körzeti szint pedig nem elégíti ki a szurkolót.
Ahogyan "Söpy" is mondta - „Ezt csak szerelemből lehet
csinálni” - legyen az ember sportoló vagy sportvezető.
Mégis érte támadás a vezetőséget is, igazságtalanul. A
sportba időt és pénzt lehet beleoltni, de hasznot húzni helö-
le nem. Nekem is feltették már a kérdést - mennyi pénz
kapsz ezért? Sőt, elhangzott a következő is - biztosan azért
csináljátok, mert megéri. - **Hát tessék közelebb lehet
jönni, meg lehet próbálni. Van még munka bőven a
sportkör környékén, meg lehet tapasztalni, mennyire éri
meg. - Nem az egyszerűbb megoldást kell megpróbálni,
csak beszélni róla, mondogatni, és jó messziről nézni,
hátha magától is megoldódnak a problémák.**

Sára András úr nagyon jól érzi, van mit tenni a hazai
sportért, mert a legjobb úton haladunk affelé, hogy el-
mondhassuk: meghalt a helyi sport. Pedig nem sok hiány-
zik ahhoz, hogy életheben maradhasson. összefogással (és
egy kevés pénzzel) csodákra is képes lenne.

És végül megérdemlik a sportolók, hogy mindegyikük neve
meg legyen említve.

Az "öregek": Nagy Gábor, Tóth István, Pusztai József,
Tóth Balázs, Király Elek, Győri Tibor.

A fiatalok: Nagy Csaba, Sukaj Zsolt, Kajári Gábor,
Szenási Tibor, Bagó Attila, Tóth Ákos, Pécsi István,
Csoma Gábor.

A legfiatalabbak: Diós Dániel, Diós Gábor, Drégeli
Ádám, Kátai Krisztián.

Ők azok a turaiak, akik - a családtól vonva el időt - küzde-
nek még azért, hogy Turán legyen foci. (HM)

**HA FINOMTAKARSZ ENNI -
SÖPY-SÜTIT KELL VENNİ!**
Termékeinket keresd a kenyeres polcokon!
SÖPY-SÜTI SÜTŐDÉJE
Tura, Hevízi út

TESTÉPÍTÉS 11.

A SIKER FELTÉTELEI:

Tünődünk már valaha azon, hogy a testépítésben való sikerek eléréséhez milyen adottságokkal rendelkezünk?

Ime a sikeres testépítés követelményeinek 9 ismérve:

- 1.) A csipőnél – edzés nélkül is – kissé nagyobb vállszélesség a férfiaknál, a nőknél pedig majdnem olyan széles legyen a váll, mint a csipő.
- 2.) Viszonylag keskeny ízületek.
- 3.) Hosszú izomtapadások. Ez olyan sajátosság, amely néhány hónapos következetes és kemény edzés után már feltűnővé válik.
- 4.) A szervezet viszonylag alacsony természetes zsírtartalma.
- 5.) Természetből eredően magas energiaszintek.
- 6.) Képesség az izomtömegnek a fizikum egészére kiterjedő viszonylag egyenletes növelésére.
- 7.) Természetes lelkesedés a testépítés és a testépítő folytatása iránt.
- 8.) Átlagon felüli sikerigény.
- 9.) Viszonylag magas intelligenciaszint.

ARNOLD SZTORI

Időről-időre felmerül a kérdés: Ki minden idők legnagyobb testépítője? A fizikumuk alapján több versenyző is számításba jöhet. De a sportág történetének legnagyobb testépítője – talán a jövőt is alapul véve – Arnold Schwarzenegger. Vitathatatlan. Arnold nagy fizikummal rendelkezik. Ez a színpadon is dominált. De nemcsak győztese volt a testépítésnek, hanem becsomagolta azt, szalaggal átkötözte és zsebre vágta. Arnold, aki meghódította a Földet. Bush amerikai elnök sport- és fitness tanácsadója volt. (folyt. köv.)

BICEPSZPROGRAM
KEZDŐKNEK ÉS HALADÓKNAK

GYAKORLAT	SOROZAT	ISMÉTLÉS
Kétkezes bicepsz gyakorlat	4x	8-12
Bicepszés váltott karral	4x	8-12
Bicepszés Scoot-padon vagy döntött törzssel	4x	8-12
Kalapácsolás egykezes súly	4x	8-12
Koncentrált bicepszés	4x	8-12

A HÓNAP GYAKORLATA:
BICEPSZÉZÉS VÁLTOTT KARRAL

Ez a gyakorlat Sergio Oliva testépítőbajnok nagy kedvence. Közvetlenebb formában megoldozza a bicepszet, mint a kétkezes súlyzóval végzett bicepszgyakorlat, mivel a végrehajtási módja kizárja a felsőtest túlzott mozgását, illetőleg a csalást. A gyakorlatot ülve és állva egyaránt lehet végezni. Egyszerre csak az egyik súlyzót emeljük fel, és felváltva dolgozzuk meg mindkét bicepszünket. Szívjuk be a levegőt, mielőtt felemelnénk a súlyzót, és annak leengedése közben lélegezzünk ki. *Szénási Hátas István*

FELHÍVÁS

„Ha kell egy kis energia...”

MÁJUS 26. (szerda) 0-21 óráig: A KIHÍVÁS NAPJA

Tura nagyközség nem első alkalommal csatlakozik a Kihívás Napja sportvetélkedő országos rendezvénysorozathoz, mely egy nagyszerű játék. A testedzésen túl kiválóan alkalmas a résztvevők és a nézők szórakoztatására. Ebben az évben a MŰVELŐDÉSI HÁZ vállalta fel a szervezési és koordinálási feladatokat. A verseny alapelve és célja: a játékoság, a vidámság, az örömszerzés, hogy mindenki jókedvűen gondoljon vissza erre a napra. Ezzel a felhívással szeretnénk megszólítani valamennyiüket – életkorra, nemre való tekintet nélkül -, hogy vegyenek részt minimum 15 perces pulzusnövelő, aktív sportolással ezen a megméretésen, legyen szó klasszikus sportágakról, játékos és tréfás megmozdulásról vagy akár népijátékok felelevenítéséről. Lehetőségként felkínálunk majd különböző helyszíneket (központi hely: műv. ház), de mindezeket túl mi is elvisszük a mozgás lehetőségét iskolákba, munkahelyekre, üzletekbe, stb. Figyeljék majd a plakátokat és szórólapokat, „mozduljanak meg” minél többen!

Azért, hogy emlékezetes maradjon ez a nap, szeretnénk apró ajándéktárgyakkal (emléklap, matrica, napellenző, póló, toll, radír, kitűző, kabala, lufi, stb.) kedveskedni a résztvevőknek. Ezek megvásárlásához az önkormányzat is biztosít anyagi támogatást, s emellett nagy köszönettel vesszük vállalkozók vagy magánszemélyek hozzájárulásait. Ezúton is köszönetet mondunk azoknak, akik eddig már felajánlást tettek: Lajtos János (Szatyor), Szilágyi József (Söpy), Tóth M. Imre (Sportland, Piac tér). Bizunk benne, hogy tovább gazdagodik ez a dicsőséglista. Várjuk továbbá azok jelentkezését is, akik ötleteikkel vagy tapasztalataikkal gazdagítani tudják a programot! Szeretnénk, ha a játék nemcsak az év egy napján, hanem több alkalommal is sportolásra ösztönözné a résztvevőket.

Szánjon 15 perc jókedvet egészségére!

Szívélyes üdvözléssel: SERES TÜNDE, műv. ház vezető (28-466-026)

**ÁPRILISI TEENDŐK
A HÁZIKERTBEN**

Az év századik napján vessük el jó szerves trágyás földkeverékkel megtöltött tejfeles poharakba az uborka, sárga- és görögdinnye, valamint a cukkini és a spárgatók magját is. A magvetéseket tartsuk meleg helyen. A csírázási hőfoktartomány lehetőleg 20-25 °C legyen az első lomblevelek kifejlődéséig. Ezt követően éjjel 17-18, nappal és napsütésben 25-26 fok is lehet. Ez esetben erős, jól fejlett palántákat nyerhetünk. A tök és dinnyepalánták előnevelésére legjobb az üdítőitalos flakon alsó 15-16 cm-es része, amelyen kis lukat célszerű szűrni a felesleges víz elszívárogatása céljából. A palántanevelés során alkalmazzunk tápoldatos öntözést. E célra jól megfelel a Volldünger és a Wuxál elnevezésű műtrágya. Betegségekkel szemben ellenálló palántákat nyerhetünk, ha a két-három leveles dinnyepalántákat istengyalulta (*Cucurbita ficifolia*) tökre oltjuk át, amely egyúttal szárazságtűrő is. Az oltást hasítékba vegezzük el, a tökpalánta szikleivel feletti részébe, amelyre előzetesen húzzunk kis műanyag csövecskét az oltás leszorítása céljából. (Ilyen kapható a gazdaboltokban). Az oltást követően pár napig árnyékolni szükséges!

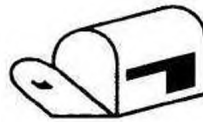
A hónap közepe táján - az időjárás függvényében - megkezdhető a korai káposzta-, karfiol- és karalábepalánták kiültetése a szabad földbe. A palántákat jól megvédehetjük a madár-, rovarkártól és a kiültetéssel járó „stressztől”, ha a levágott alsó részű flakonokat helyezük rájuk, zárókupakkal együtt, s ezeket csak a nap melegebb óraiban vesszük le, avagy lazítjuk fel. Öntözéskor a flakonokat a helyükön hagyjuk, mert az öntözővíz beszívárog alájuk. Rovarkártétel észlelése esetén is csak a kupakot vesszük le, és ablaktisztítóval spricceljük be a rovarirtószert. A palánták „kinövése” után a flakonokat a paprika- és paradicsompalántákra helyezük át. Szabadföldi magvetés esetén (kései paradicsom, fűszerpaprika, csemege kukorica stb.) a magvetést borítsuk meg vele, mindaddig, amíg a palánták ki nem nőnek alóla. (Saláta esetén szintén.) A hó végén flakonos védelemmel az előnevelt paradicsompalántát is ki lehet ültetni. Még 3-4 fokos fagy ellen is megvéd. A paprikát még ne ültessük ki, mert az melegigényesebb!

Kiültetés előtt a palántákat feltétlenül permetezzük meg bordóilével vagy rézoxikloriddal! A permetezéseket 7-10 naponként ismétljük meg! Rovarkártétel esetén használjuk a nagyon jó hatású Basudin 600-at. A földcicpret részecsítsük fejtrágyázásban (a fenti műtrágyák valamelyikével), vigyázva, hogy ne jusson a levélzetre! Virágzaskor két alkalommal vegezzünk permetezést a szürkepenészes rothadás ellen Ronilánnal, vagy pedig Chinoin fundasollal. A gyümölcsfák permetezése a különböző kórokozók és kártevők ellen aktuális a zöldbimbós állapotban, illetve a piros- vagy fehérbimbós állapotban eddig még leginkább bevált bordóilével, vagy rézoxikloriddal. Virágzásban csak a meggyet, cseresznyét és almatermésűket permetezzük, mégpedig csakis az esti órákban, olyan szerekkel, melyek a megtermékenyülést nem akadályozzák, és a hasznos rovaroknak sem ártanak. Ezek: Ortocid, Buvicid K, Chinoin fundasol, Ronilán és Rovrál. Ezek a monília ellen kétszer alkalmazandók, a virágzás elején és végén. Az őszibarack levélfodrosodása ellen is az Ortocid, avagy a Buvicid K alkalmazandó virágzásban is ugyanúgy, mint alma-

varasodás ellen. A virágzás végén, szíromhulláskor minden gyümölcsfát permetezzünk meg ismét e szerek valamelyikével. A poloskaszagú szilvadarázs kártétele más-ként nem hárítható el, de szükséges a védekezés ebben az időben a körtelevélbolha ellen is. Jó hatású ezek ellen a kitinszintézis-gátló, hosszú hatástartamú szerek bármelyike, ugyanakkor ezek a hasznos rovarokat kímélik, alkalmazásukat ne mulasszuk el!

A jó gyümölcsstermés érdekében a virágzás kezdetén üdítő flakonba és vízbe állítva helyezzünk el más fajtákról származó, virágzó ágakat és kétnaponként a vizet cserélve tegyük lehetővé, hogy a méhek a beporzást elvégezzék. Ez az egyszerű módszer biztosítani tudja a bő terméskötődést. Ha mégis előfordulna terméskézüli fa, az már másról tanúskodna. Egy-egy nagyobb fa koronájába több „virágcsokrot” is felakaszthatunk különböző magasságokba. S alakú kapesokkal. Áprilisban már igen aktuálissá válik a szőlőlisztharmat elleni védekezés ismételt elvégzése. Lehetőség szerint szisztematikus szerek valamelyikével, mert az erőteljesen növekedő hajtásokat csak azok képesek megvédeni. Egyidejűleg feltétlenül védekezzünk a különféle atkák ellen is. (Én a legjobbnak a Sanmite nevű atkaölőszert tartom.)

Cs. Nagy László

POSTALÁDA

Egy megválaszolatlan levél margójára

Az utóbbi években egy kedves szokás alakult ki a Galga Expedíció záró táborúze után. Amikor véget ér a búcsúmisor, minden táborlakó kap egy szál gyertyácskát, majd a táborúz lángja segítségével meggyújtja azt és az égő gyertyákkal a kezükben elindulnak az expedíciósok szülőföldünk minden irányba felé. Ez a láng a szeretet fényét és melegét hivatott elvinni minden Galga-völgyi településre.

Bizony ilyenkor a felnőtt vezetők is azon kapják rajta magukat, hogy a szemek nedvessé válnak...

...Az idei negvedszázados galgás évfordulón egy nagy meglepetés ért bennünket. Az égre sok-sok színes, ragyogó csillag röpött fel, hogy egy egész életre szólóan felejthetlenné tegye a búcsúzást valamennyiünk számára. Az egykor galgás, most Fertőszéplakon élő Polgár családtól kaptuk a csodálatos tűzijátékot.

Ahogy az a korábbi években is kialakult, a gyermekek lefektetése után a vezetőkkel visszaültünk a még kellemesen szunnyadozó tűz mellé, hogy választ adjunk a már korábban megfogalmazott kérdésünkre: Folytassuk-e tovább a Galga Expedíciót?

Természetesen saját munkánkat értékelni nagyon nehéz, de "vándorlásaink" során sok közismert emberitől kaptunk elismerő, biztató, sőt köszönő szavakat is. Tanácselnökök, polgármesterek, iskolai igazgatók, gazdasági szakemberek, papok és nagyon sokszor egyszerű emberek is. Mindezek naplóinkban, írásos formában is megtalálhatók. Úgy éreztük, hogy mindenütt szeretettel fogadnak bennünket és elimerik felfedező, hagyományörző tevékenységünket.

Munkánkat illetően éppen községünkben hangzott el a legkevesebb vélemény. Mindez sajnós a rendszerváltás után sem változott meg, sőt talán még fokozottabban jelentkezett. Hosszú évekig sem az iskola, sem a község vezetői nem látogattak el táborunkba, értékelő vélemény nem hangzott el.

Az elmúlt nyáron, a 25. expedíció jóleső érzéssel fogadtuk Tóth István polgármester urat, aki ünnepségünk előestéjén látogatott el táborunkba, majd a negvedszázados ünnepségen Pásztor László úr, a Kulturális, Oktatási és Sportbizottság elnöke leplezte le emlékkövünk szomszédságában a második kopjafánkat. Nógrádkövesd polgármesterének közreműködésével. Ebben az évben tekintélyes anyagi segítséget is kaptunk nagyközségünk önkormányzatától.

Nagyon szeretnénk volna azt, hogy községünk tevékeny egyesülete, a Vigyázó Kör is legyen támogatója munkánknak, mondjon véleményt tevékenységünkről. Mertük ezt azért is remélni, mert az egyesület egy másik, nagyon értékes külföldi felfedező utat figyelemmel kísért és nem titkolta el kedvező véleményét és köszönetét. Még ott a táború zsarátokainál döntöttünk úgy, hogy ezt az észrevételünket levélben közöljük a Vigyázó Kör vezetőivel és kérjük megértő együttműködésüket és támogatásukat. Íme a levél, amely 1998. szeptember 19-én kelt, azaz több mint fél esztendeje, de válasz mind a mai napig nem érkezett rá.

Galga Expedíció
2194 Tura
Általános Iskola

Vigyázó Kör Vezetőségének
Helyben

Örömmel hozzuk a tisztelt vezetőség szíves tudtára, hogy 1998. július 26-tól augusztus 3-ig sikeresen végezte el feladatát a jubileumi, 25. Galga Expedíció.

A jubileum, amellyel, hogy számvetést készítettünk eddigi munkánkról, olyan gondot is felvetett számunkra, hogy a következő években folytatódjon-e ez a felfedező, kutató tevékenységünk, szülőföldünk jobb megismerése érdekében.

Mielőtt végleges döntésünket meghoznánk a jövőt illetően, szeretnénk az Önök véleményét is kérni, annál is inkább, mivel eddig munkánkat illetően az Önök részéről nem kaptunk semmiféle véleményt, minősítést. Az elküvetkezendőkben csak úgy tudjuk munkánkat folytatni, ha elsősorban a mi községünk szervei és szervezetei részéről kapunk erkölcsi és anyagi támogatást. Sajnos ezek elmaradása esetén expedíciónk képtelen munkáját tovább folytatni.

Mellékelten megküldjük ezévi dokumentumaink egy részét, ezek tanulmányozása, véleményünk szerint, hű képet ad a táborvezetőség törekvéseiről. Szeretnénk, ha erre szíveskednének válaszolni, de azt sem tartanánk elvetendő gondolatnak, hogy egyik ülésünkön az expedíció vezetői beszámolnának terveikről, illetve válaszolnának az esetlegesen felmerülő kérdésekre.

Bízva abban, hogy a szervezet mérlegelni fogja kérésünket és válaszol levelünkre - kívánunk Önöknek további eredményes munkát, erőben és egészségben!

Tura, 1998. szeptember 19.

Tisztelettel a táborvezetőség nevében:

Takács Pál, táborvezető

Szarvas László rovata

F E J T Ö R Ö

1	2	3	4	5	6	7	R
8				9			
10					11	12	
13			14	15			
16	17		18				
19		20			21		
22						23	
T				24	25		

RADNÓTI-IDÉZET

"(Vízszintes 1., függőleges 10.)
s nevelve számárfület mutogat.
Madárfi erre eltája csörét,
hunyorg feléje a nevető rét
s a hárány is csodálkozik. Csoda,
hogy nem billen ki száján fogsora."

A hónap verse - Radnóti Miklós tollából. A szerkesztőségnek MÁJUS 10-ig beküldendő idézet a versszak első sora.

VÍZSZINTES: 8. Elkényeztetett kiskutya. 9. Étel sor. 10. Magas. félszeg kamasz. 11. Egykor. 13. Páratlanul elkökül (!) 15. Jöndulat. nagylelkű pártfogás. 16. Nagyhatalmú kínai politikus volt. 18. A jobbágyi szolgáltatások összessége. 19. "Kartyás" szerep. 21. Részben elrejtett (!). 22. Ami a madárban, a repülőben és az épületben közös lehet. 23. Népies kavics. 25. EEL.

FÜGGŐLEGES: 1. Majdnem rövid (!) 2. Forma. 3. Melle égövi gyík. 4. Neves építész (1814-1891. Miklós) 5. A görög O neve. 6. Kerti szárszám. 7. Sn. 12. Ötszörös úszó olimpiai bajnoknónk beceneve. 14. Fekete István regénye egy vidráról. 17. L-lel a végén: szárít pl. gyümölcsöt. 20. Középen szánt (!) 24. Foszfor.

(A magyarországi gyakorlat szerint, rövid és hosszú magánhangzók között nem teszünk különbséget!)

Előző havi helyes megfejtésünk:

TORMBITA HARSOG, DOB PEREG (Petőfi: Csata dal)
A TAVASZI HADJÁRAT CSATAHELYEI: HATVAN: 1849. április 2.; TAPIÓBICSKE: 1849. április 4.; ISASZEG: 1849. április 6.; VÁC: 1849. április 10.; NAGYSALLÓ: 1849. április 19.; KOMÁROM: 1849. április 26.
Helyes megfejtőink: PÁSZTI ÉVA, ÉLIÁS ZOLTÁN
Nyereményük 500-500 Ft-os ÁFÉSZ vásárlási utalvány, melyet postán küldünk. Gratulálunk nekik!

Az 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló rendelkezése értelmében a jövőben a Turai Hírlap anyakönyvi rovatában csak neveket fogunk közölni, adatok nélkül. A fenti törvény 2. § 1. bekezdése szerint személyes adatnak minősül az az adat, amelyből következtetni lehet a nevezett személy kilétére, ezért nem tehetjük közzé. A nyilvánosságra hozatalhoz az érintett személyek hozzájárulása – elhunytak esetén a hozzátartozójukéra – lenne szükség, amelynek beszerzésére nem tudunk vállalkozni.

Tisztelettel köszönve megértésüket:
Tura Anyakönyvi Hivatal

ANYAKÖNYVI ADATOK:

Születés:

*Faragó Tímea, Kazár Dominik,
Oláh József, Szénási Andrea,
Szénási Noémi*

Házasságkötés:

Nem volt.

Halálozás:

*Farka Mária, Gólya János, Győri Mihály,
Hegedűs Imre, Molnár Tibor,
Sáfár Gyula, Such János,
Szilágyi Jánosné, Tellér Jánosné,
Tellér Lászlóné, Tóth István*

A HADIROKANT SZÖVETSÉG

**minden hónap első hétfőjén
10-14 óráig FOGADÓÓRÁT tart a turai
műv. házban.
Következő: MÁJUS 3.**

**HIRDETÉSI DÍJAK
A TURAI HÍRLAPBANI**

1/1 oldal:	10.000,- Ft
1/2 oldal:	5.000,- Ft
1/4 oldal:	2.500,- Ft
1/8 oldal:	1.250,- Ft

Áraink az ÁFÁ-t tartalmazzák.

**HIRDESSZEN A TURAI HÍRLAPBANI
Hirdetésfelvétel:
Bartók Béla Művelődési Ház Tura**

**ELSŐSÖK
BEÍRÁSA**

**1999. ÁPRILIS 26-án és 27-én
a Köztársaság úti iskola
könyvtárában (tetőtér)
8-18 óra között.**

A szülő hozza magával:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- az óvodai szakvéleményt,
- saját személyi igazolványát.

Tájékoztató szülői értekezletet tartunk április 19-én 18 órakor a Köztársaság úti iskolában, melyre minden leendő elsős szüleit szeretettel meghívjuk.

ÉRTESÍTÉS

A
M Á V

NYUGDÍJAS SZAKSZERVEZET
értesíti tisztelt tagjait, hogy
1999. április 1-től a
FOGADÓNAP MEGVÁLTOZOTT.

Ezentúl csak

**MINDEN HÓNAP
UTOLSÓ SZERDÁN**

lesz megtartva.

Szeretettel várjuk tagtársainkat.
Megértésüket köszönjük.

A Vezetőség

A TURAI HÍRLAP VÁSÁRLÁSI HELYEI:

Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné), Takarékszövetkezet, Éliás Zoltán (Petőfi tér 7.), Sláger ABC (Zsámboki út), GSZ Pékség, Napsugár Élelmiszerü. (Régi vásártér 15.), Zagoni Market (Táncsics út 45.), Baranyi & Fiai Kft. „Élelmiszerbolt” (Zsámboki út 35.), Galga ÁFÉSZ 304.sz. ABC (Rákóczi út 26.), Csilla Fotó (Kossuth u. 4.), Népbolt (Szent István út)

TURAI HÍRLAP - közeleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: Tordai László

Szerkesztőségi tagok: Sára Gábor, Seres Tünde, Takács Pál
9. évfolyam 4. szám - Nytsz.: B/BHF/567/P/91.

Levél cím: Polgármesteri Hivatal 2194. Tura, Petőfi tér 1.;

Bartók Béla Művelődési Ház 2194. Tura, Bartók tér 3.

Készült: 700 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében

Valkón Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor